

## Evaluation and Prioritization of the Dimensions and Components of the Entrepreneurship Development Policy Model in Imam Khomeini Relief Foundation of Sistan and Baluchestan Province

Soniya Sedaghati Mokhtari<sup>1</sup>, Abdolmajid Imani<sup>2\*</sup>, Farahnaz Ahang<sup>3</sup>

1. Master's student of public Administration University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran.
2. Assistant professor, Department of Public Administration, Faculty of Management And Economics, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran. (Corresponding Author). E-mail: [imani@mgmt.usb.ac.ir](mailto:imani@mgmt.usb.ac.ir)
3. PhD in Public Administration, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan Iran.

### Extended Abstract

#### Abstract

The purpose of the current research is to evaluate the situation and prioritize the dimensions and components of the entrepreneurship development policy model in the Imam Khomeini Relief Foundation (RA) in Sistan and Baluchestan province. In terms of the type of applied research and the research method, this research is a mixed qualitative and quantitative method, and in the qualitative part, all documents, researches, library studies, previous researches of other researchers, interviews with experts were used to identify the dimensions and components of the research. The experts' approval of a questionnaire with a five-point Likert scale in the quantitative section was distributed among the statistical population, which are all experts and managers of the employment and entrepreneurship department, the financial field, and other related fields in the Imam Khomeini (RA) Relief Foundation in all branches of Sistan and Baluchestan province. The data collection tool is a questionnaire, and one-sample t-test was used to check the hypotheses, and Friedman's test was used to prioritize dimensions and components using spss software.

#### Introduction

In a general view, in expressing the importance of government entrepreneurship development policy in Iran, the main roles of public policies should be mentioned. The main role of public policy is that it is a guide to action. It is a coordinator and an evaluator and controller, it is a disambiguator, and it is a provider and guarantor of public interests. The development of entrepreneurship requires the existence of specific policies that can be followed by short-term and operational plans. Entrepreneurship is known as the engine of growth and development of organizations and societies, therefore governments are obliged to formulate various policies in order to create, support and develop entrepreneurship.

According to the contents stated regarding the development of entrepreneurship, today the necessity and importance of entrepreneurship development is fully understood and regarding the acceleration of the entrepreneurship process and the creation of

employment, the role of support organizations such as the Imam Relief Foundation (RA) is very prominent because the relief Foundation aims to reduce poverty and Creation of employment and entrepreneurship can provide the employment and empowerment and self-sufficiency of clients who are prone to entrepreneurship by applying appropriate policies and policies. Therefore, the question arises whether the dimensions and components of the entrepreneurship development policy in the Imam Relief Foundation (RA) are in a favorable condition? And what is the priority of dimensions and components?

#### **Case study**

This research was prepared with the aim of evaluating the dimensions and components of the entrepreneurship development policy model and examines the impact of the formulation, implementation and evaluation dimensions on the entrepreneurship development policy in the aid committee and that the average of the formulation, implementation and evaluation dimensions in the research model in Are they in good condition or not.

#### **Materials and Methods**

In this research, the statistical population is 126 people, according to Cochran's formula, the sample size is 95 people, which was collected by judgmental sampling and using a questionnaire.

#### **Discussion and Results**

The results of the research show that 3 main variables with the titles of formulation, implementation and evaluation variables and 16 components identified on the policy of entrepreneurship development in the aid committee are effective and are in a favorable situation, and also the results of prioritizing the main dimensions show that The formulation variable has the highest priority, and the execution and evaluation variables are in the next priorities

**Key words:** entrepreneurship, entrepreneurship development, entrepreneurship development policy, Imam Khomeini Relief Foundation (RA)

**Article Type:** Research Article

---

**Cite this article:** Sedaghati Mokhtari, S., Imani, A.M., & Ahang, F. (2023). Evaluation and Prioritization of the Dimensions and Components of the Entrepreneurship Development Policy Model in Imam Khomeini Relief Foundation of Sistan and Baluchestan Province. *Public Management Researches*, 16 (61), 319-352. (In Persian)



DOI:10.22111/JMR.2023.45655.6003

**Received:** 16 May 2023

**Revised:** 20 Sep. 2023    **Accepted:** 19 Nov. 2023

© The Author(s).

**Publisher:** University of Sistan and Baluchestan

---

## ارزیابی و اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های الگوی خط‌مشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام خمینی (ره) استان سیستان و بلوچستان

سونیا صدقاتی مختاری<sup>۱</sup> - عبدالمجید ایمانی<sup>۲\*</sup> - فرحناز آهنگ<sup>۳</sup>

۱. کارشناسی ارشد مدیریت دولتی دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

۲. نویسنده مسئول، استادیار دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

[imani@mgmt.usb.ac.ir](mailto:imani@mgmt.usb.ac.ir)

۳. دکتری مدیریت دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

### چکیده

هدف پژوهش حاضر ارزیابی و اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های الگوی خط‌مشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام خمینی (ره) در استان سیستان و بلوچستان می‌باشد. این پژوهش از نظر نوع تحقیق کاربردی و از لحاظ روش آمیخته (کیفی و کمی) است. در بخش کیفی برای شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های پژوهش از کلیه اسناد، پژوهش‌های محققان دیگر، انجام مصاحبه با ۱۸ نفر از خبرگانی که بصورت گلوله برفی انتخاب شدند، به شیوه تحلیل مضمون استفاده گردید و پس از تأیید عوامل احصاء شده توسط خبرگان با کمک روش دلفی، پرسش‌نامه پنج گزینه‌ای در بخش کمی در بین جامعه آماری که کلیه کارشناسان و مدیران بخش اشتغال و کارآفرینی، حوزه مالی و سایر حوزه‌های مرتبط در کمیته امداد امام خمینی (ره) در تمامی شعب استان سیستان و بلوچستان بودند، توزیع شد. ابزار جمع‌آوری داده‌های پژوهش فیش کدگذاری و پرسش‌نامه بود. برای بررسی فرضیات از آزمون T تک نمونه‌ای و برای اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌ها از آزمون فریدمن با استفاده از نرم افزار spss استفاده گردید. برای سنجش قابلیت اطمینان روش میان کدگذار مورد استفاده قرار گرفت که نتیجه حاکی از ۸۸ درصد توافق بین این دو کدگذاری است. همچنین جهت سنجش انتقال‌پذیری از روش دلفی برای گرفتن اجماع میان خبرگان استفاده شد. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که ۳ بعد اصلی با عناوین تدوین، اجرا و ارزیابی و ۱۶ مؤلفه شناسایی شده بر خط‌مشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد مؤثر هستند که تمامی موارد در وضعیت مطلوبی قرار دارند. همچنین نتایج حاصل از اولویت‌بندی ابعاد اصلی نشان داد که بعد تدوین در بالاترین اولویت و به ترتیب ابعاد اجرا و ارزیابی در اولویت‌های بعدی قرار دارند.

**واژه‌های کلیدی:** کارآفرینی، توسعه کارآفرینی، خط‌مشی‌گذاری، کمیته امداد امام خمینی (ره)

استناد: صدقاتی مختاری، سونیا؛ ایمانی، عبدالمجید؛ آهنگ، فرحناز (۱۴۰۲). ارزیابی و اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های الگوی خط‌مشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام خمینی (ره) استان سیستان و بلوچستان، پژوهش‌های مدیریت عمومی. ۳۱۹-۳۵۲، (۶۱)۱۶.

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۲۸

تاریخ ویرایش: ۱۴۰۲/۰۶/۲۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۲/۲۶



DOI: 10.22111/JMR.2023.45655.6003

نوع مقاله: علمی پژوهشی

حق مؤلف © نویسندگان

ناشر: دانشگاه سیستان و بلوچستان

## مقدمه

از ابعاد اصلی توسعه اقتصادی \_ اجتماعی جوامع، کارآفرینی است ( Mouseli, Salajegheh & Sayadi., 2021:80). جوامع امروزی بدلیل ناکامی دولت‌ها برای حل مشکلات توسعه‌ای و نیز رویارویی با مسائل پیچیده اجتماعی به کارآفرینی و خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی نیازمند است ( Falah, Jafari & Ebadi., 2020:10, Akbari, poorazbari & Houshmand, 2014:89).

خطمشی‌های کارآفرینی در مراحل سه‌گانه قبل از اجرا، حین اجرا و پس از اجرای فرآیند کارآفرینانه مورد بررسی قرار می‌گیرند و به منظور ایجاد انگیزه، مهارت‌ها و فرصت‌ها شکل می‌گیرند. نخستین مرحله در این خطمشی‌ها ترغیب افراد به کارآفرینی به عنوان یک انتخاب و قدم برداشتن در جهت راه‌اندازی کسب‌وکار و مراحل رشد است (Javadi, Alvani, Musakhani, Rezaee & Azimi., 2021:7). مرور مدل‌های خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی بیانگر این است که این مدل‌ها از مبانی انسان‌شناسی و هستی‌شناسی، شرایط اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، نهادی و تکنولوژیکی طراحان خود تأثیر گرفته‌اند ( Hosseinpour, Ghorbanizade, Aliakbari & Zare., 2019:187).

از جمله سازمان‌های حمایتی در زمینه توسعه کارآفرینی کمیته امداد امام خمینی (ره) است. این سازمان با شناسایی قابلیت‌های افراد برای اشتغال به توسعه کسب و کارهای کوچک اقدام می‌نماید (Mohtaram, Mahboubi & Abdolazadeh., 2015:76). باید گفت جهت کاهش نرخ بیکاری، تأسیس و توسعه فعالیت‌های اقتصادی کوچک اشتغال‌زا غیرقابل اجتناب است، زیرا ایجاد و گسترش این فعالیت‌ها با سرمایه اندک و دانش فنی بومی و در محدوده زمانی بسیار کوتاه به راحتی امکان‌پذیر است. ضمن اینکه ایجاد و توسعه صنایع بزرگ و مشاغل وابسته به دانش فنی پیچیده نیازمند سرمایه‌گذاری کلان و محدوده زمانی طولانی، برای اجرا قبل از بهره‌برداری هستند و به آسانی در هر محلی قابل تأسیس و بهره‌برداری نمی‌باشند. این گروه از فعالیت‌ها عموماً سرمایه‌بر هستند و با این که از بازدهی اقتصادی مناسبی بهره‌مند هستند، ولی راه‌حل مناسبی برای کاهش سریع بیکاری نیستند.

کمیته امداد امام خمینی (ره) با تجربه موفق بالاتر از سی سال در توسعه فعالیت‌های اقتصادی کوچک اشتغال‌زا، این روش را برای گسترش اشتغال و پایین آوردن نرخ بیکاری توصیه و ترویج می‌کند و از این طریق در نظر دارد زمینه اشتغال تمامی مددجویان مستعد را فراهم و با گذشت زمان آنان را خودکفا کند. برنامه‌های کارآفرینی و اشتغال کمیته امداد به گونه‌ای تدوین شده که مددجویان فعالیت مورد علاقه خود را بتوانند بدون تبعیض تعیین و با استفاده از تسهیلات مالی و کمک‌های فنی کارشناسان امداد اجرا نمایند

(Shojai fard, 2019:247). عوامل متنوعی بر توسعه کارآفرینی مؤثر هستند که از جمله این عوامل، شرایط اقتصادی، سیاسی و اجتماعی فرهنگی جامعه است که با یکدیگر ارتباط درونی دارند و بدون تردید جرقه‌های بوجود آمده در ذهن فرد در جهت کارآفرینی، نشأت گرفته از تعامل بین ویژگی‌های شخصیتی و رفتاری فرد با عوامل فرهنگی، سیاسی و اقتصادی جامعه است. فرهنگ، ارزش‌ها و باورهای فرهنگی یک جامعه می‌تواند بر میزان مقبولیت کارآفرینی و اثرگذاری برنامه‌های توسعه‌ی کارآفرینی تأثیر قابل قبولی داشته باشد. در جامعه‌ای که افراد آن نگرش مثبت‌تری نسبت به کارآفرینی دارند، امکان بروز رفتارهای کارآفرینانه بالاتر است (Fallahhaghghi, Hoseini, Ramezanpur & Davari., 2017: 69). در یک نگاه کلی در بیان اهمیت خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی باید به نقش‌های اصلی خطمشی‌های عمومی اشاره کرد. نقش‌های اصلی خطمشی عمومی آن است که راهنمای عمل، هماهنگ‌کننده، ارزیابی‌کننده و کنترل‌کننده، ابهام‌زدا، تأمین‌کننده و تضمین‌کننده منافع عامه است. بنابراین توسعه کارآفرینی احتیاج به استراتژی‌های مشخصی دارد که بوسیله برنامه‌های کوتاه‌مدت و عملیاتی قابل پیگیری و ارزیابی باشد (Javadi et al., 2021:3). این موضوع اهمیت توجه به خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در سازمان‌های حمایتی نظیر کمیته امداد امام (ره) را یادآور می‌گردد؛ زیرا کمیته امداد می‌تواند با اعمال سیاست‌ها و خطمشی‌های مناسب و اجرا و ارزیابی آن زمینه اشتغال و توانمندسازی و خودکفایی مددجویان مستعد کارآفرینی را فراهم نماید. تجربه‌های عملی کسب شده در این نهاد در جهت کارآفرینی اقشار نیازمند این امکان را فراهم می‌آورد که این نهاد نسبت به شناسایی، خلق یا سنجش الگوهای مناسب خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی اقدامات مؤثری را از خود بروز دهد (Valikhani & Vliee, 2021:158) تا با ارزیابی و اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های این الگو اقدامات لازم را به عمل آورد. بنابراین پژوهش حاضر نیز با هدف ارزیابی و اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های الگوی خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد استان سیستان و بلوچستان انجام گردید. استان سیستان و بلوچستان علی‌رغم دارا بودن جمعیت مستعد اشتغال و کارآفرینی و برخورداری از منابع طبیعی بسیار از نرخ اشتغال پایینی برخوردار است و تعداد قابل توجهی از نیروهای تحصیل‌کرده و جوان از امکان اشتغال بهره‌ای نبرده‌اند. از این جهت توسعه کارآفرینی رویکردی کاملاً ضروری برای استان است و پرداختن به آن از منظرهای مختلف توسط افراد و سازمان‌ها بخصوص سازمان‌های حمایتی امری ضروری می‌باشد و کمیته امداد یکی از دستگاه‌هایی است که با ارائه تسهیلات خوداشتغالی و کارآفرینی، مددجویان را در راستای کارآفرینی ترغیب کرده است. علی‌رغم نقش و کارکردهای مهم و تعیین‌کننده‌ای که کارآفرینی در کمیته امداد امام

می‌تواند ایفا کند، اما تاکنون پژوهش‌ها و بررسی‌های محدودی درباره ماهیت، کاربرد و راهبردهای کارآفرینی و مسائل برخاسته از آن در سطح سازمان‌های عمومی غیردولتی انجام شده است و در سازمان در دست مطالعه نیز پژوهش جامعی در این باره انجام نشده است. کمیته امداد امام خمینی (ره) با ترفیع کارکنان تلاش در بهره‌وری آن‌ها به سمت کارآفرینی مددجویان در امور سلامت و بیمه، تحصیلات، فرهنگی، توسعه کشور و ایجاد اشتغال پایدار و ... دارد و به عنوان یکی از نهادهای متولی اشتغال و کارآفرینی باید صراحتاً خط‌مشی‌های روشن و عملی جهت رسیدن به اهداف اشتغال‌زایی و کارآفرینی داشته باشد و هدف این پژوهش تدوین و اجرای الگوی خط‌مشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد استان سیستان و بلوچستان است با توجه به مطالب این سؤال مطرح می‌گردد که خط‌مشی‌های توسعه کارآفرینی در حوزه کمیته امداد امام خمینی (ره) استان سیستان و بلوچستان کدام‌اند؟ اولویت‌بندی خط‌مشی‌های توسعه کارآفرینی در حوزه کمیته امداد امام خمینی (ره) استان سیستان و بلوچستان چگونه است؟

### مبانی نظری پژوهش

تاکنون معادل فارسی درست و مناسبی برای عبارت انگلیسی Entrepreneurship<sup>۱</sup> یافت نشده است و برخی آن را معادل "ارزش آفرینی" می‌دانند (Bakhshi, Rasuli & Eskandari., 2022:32). کارآفرینی حاصل تعامل ویژگی‌های افراد و شرایط محیطی است و روی تصمیمات افراد در اجرای فعالیت‌های کارآفرینانه مؤثر است (Jamebozorgi & Poori, 2021:47).

تحقیقات کارآفرینی نشان داده است که عوامل و رویدادهای محیطی شامل شرایط فرهنگی، قانونی، فناوری، اجتماعی و سیاسی دارای تأثیرات مثبت و یا منفی بر توسعه کارآفرینی هستند (Javadi et al., 2021:165). فعالیت کارآفرینانه، در خلأ شکل نمی‌گیرد و متأثر از شرایط نهادی، دولت، شرایط اقتصاد کلان و محیط کسب‌وکار هستند؛ لذا دولت‌ها به دنبال اجرای خط‌مشی‌های کارآفرینی در حوزه‌های مختلف هستند (Farrokhmanesh & Davari, 2016:1-23).

خط‌مشی‌های عمومی، مدلی از روش‌ها و مقررات برای حل یک مشکل عمومی است. از آنجایی که کارآفرینی، یک مسئله عمومی است؛ برای توسعه آن، نیاز به خط‌مشی‌های خاص است. خط‌مشی‌های

<sup>۱</sup> . متعهد شدن

کارآفرینی در مراحل قبل از شروع، حین شروع و بعد از شروع فرایند کارآفرینان، مورد توجه قرار می‌گیرند (Baghersad, Davari & Sefidbari., 2021:72).

خطمشی‌های کارآفرینی اصولی هستند که با هدف توسعه کارآفرینی و به منظور جهت‌دهی به اقدامات، تصمیم‌ها و تلاش‌های سازمان‌های مختلف به کار برده می‌شوند. خطمشی کارآفرینی دربرگیرنده حوزه‌های ترویج و گسترش کارآفرینی، تأمین سرمایه‌گذاری اولیه و گروه‌های هدف خاص، موانع ورود و خروج کارآفرینی، آموزش کارآفرینی، حمایت و راه‌اندازی کسب‌وکار است (Dashtaki & Salajeghe, 2019:2). در حوزه خطمشی‌گذاری کارآفرینی بخش‌ها و شبکه‌های گوناگون همکاری بر توسعه کارآفرینی اثرگذارند و از آن حمایت می‌کنند و دولت به عنوان یکی از این بخش‌ها با تدوین و اجرای خطمشی‌های مطلوب نقش مهمی در توسعه کارآفرینی ایفا می‌کند (Atarodian, 2013:1-2). برخی از پژوهشگران معتقدند که در حال حاضر نهادها و دستگاه‌های متعددی در تدوین خطمشی برای کارآفرینی دخالت دارند و این تعدد نهادها منجر به همپوشانی، دوباره‌کاری و نابسامانی در سیاست‌گذاری می‌شود (Dashtaki & Salajeghe, 2019:4).

خطمشی‌گذاری کارآفرینی با هدف کمک به افرادی است که علاقمند به شروع کسب‌وکار یا در آغاز فرایند کارآفرینی هستند و در مرحله سه سال نخست قرار دارند (Lundström et al., 2014:941-957). خطمشی‌گذاری کارآفرینی، حمایت مستقیم و غیرمستقیم دولت بر گسترش شرکت‌های کارآفرین از طریق کاهش موانع ورود و خروج است تا کارآفرینان، بیشتر موفق شوند و فرصت‌های شغلی جدید ایجاد کنند (Autio & Rannikko, 2016:42-55).

مطالعات نشان می‌دهد که یکی از پراهمیت‌ترین اهداف گسترش اقتصادی، ایجاد اشتغال و توانمندسازی افراد است که مهم‌ترین ابزار آن کارآفرینی و اشتغالزایی است و اجرای طرح‌های کارآفرینی و اشتغالزایی کمیته امداد بالا بردن سطح توان مالی و کاهش وابستگی مددجویان به کمیته امداد از لحاظ دریافت مستمری را در پی داشته باشد و این خودکفایی آثار مطلوب اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی را در محیط روستا به وجود بیاورد و باعث جذب منابع مالی و اقتصادی در سطح روستا و ایجاد توسعه شود (Jalilian & Pape zan, 2019:67).

خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی؛ در چارچوب نظام خطمشی شامل مراحل تدوین، اجرا و ارزیابی است. خطمشی‌های کارآفرینی، بر نتایج کارآفرینی، تأثیر مستقیم دارد و در صورت ارائه سیاست‌های صحیح، کارآفرینی در کوتاه‌مدت و بلندمدت ارتقا خواهد یافت (Davari, Ramezanpoor, Afrasiabi & Davari., 2018:321-339). در مرحله تدوین خطمشی‌گذاری

توسعه کارآفرینی نیاز به برطرف کردن مسأله احساس شده و با بهره‌گیری از یکی از ابزارها و رویه‌های تهیه و تدوین خطمشی، راهکار مناسب شناسایی می‌شود. در این مرحله سازمان مسأله یا مشکل را مرتبط با انجام پژوهش‌ها، اهداف و رسالت سازمان عمومی و بهره‌گیری از نظر کارشناسی، موقعیت فرهنگی/اجتماعی/اقتصادی، ارزش‌های حاکم بر جامعه را بررسی و تجزیه و تحلیل می‌کند و در جهت دستیابی به راهکار مناسب تلاش می‌کند (Sharifniya, Mirsepasi & Faghihi., 2023:39). بعد از طی مراحل لازم برای قانونی شدن و مجاز شناخته شدن برای مرحله اجرای خطمشی گذاری توسعه کارآفرینی، توسط مراجع ذیصلاح به واحد سازمانی مزبور برای اجرا، ابلاغ می‌شود (Sharifniya, Mirsepasi & Faghihi., 2023:39). سازمان‌ها با در هم آمیختن رویه‌های اجرا سعی می‌کنند خطمشی مطلوب را به نتیجه مثبت برسانند که در مرحله اجرای خطمشی توسعه کارآفرینی نوع خطمشی، مشوق‌ها، ارتباط و هماهنگی نهادهای آموزش کارآفرینی، زیرساخت‌ها و حمایت مالی، توانمندسازی کارآفرینان، تجاری سازی دانش و دسترسی به فناوری‌ها بر اقدامات اجرای خطمشی مؤثرند (Aliabadi, Azizi, Alemtabrizi & Davari., 2019:103).

روشن است که فرآیند خطمشی گذاری با مرحله اجرا به اتمام نمی‌رسد و بایستی مرحله آخر یعنی ارزیابی اقدامات صورت گرفته در راستای پاسخگویی به مسأله عمومی به دقت اجرا شود (Brikland, 2015:195-215).

### پیشینه پژوهش

یاسوری و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهش خود با عنوان فراتحلیل کیفی ابعاد توسعه کارآفرینی نشان دادند که عوامل مؤثر بر کارآفرینی در ۷ دسته زیرساختی \_ محیطی، فردی \_ رفتاری، اجتماعی \_ فرهنگی، اقتصادی \_ مالی، نهادی \_ قانونی، ترویجی \_ آموزشی و خانوادگی طبقه‌بندی شده‌اند. ولیخانی و ولیئی (۲۰۲۱) در پژوهش خود نشان دادند که گرایش به ریسک‌پذیری مددجویان، نیاز به استقلال، نیازسنجی فعالیت‌های کارآفرینانه، حمایت مراکز آموزشی از مددجویان، دسترسی مددجویان به منابع موردنیاز از عوامل اثرگذار بر کارآفرینی هستند.

شهامت‌نژاد و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهش خود تحت عنوان طراحی الگوی توسعه کارآفرینی شهری زنان سرپرست خانوار به این نتیجه رسیدند که فرایند توسعه کارآفرینی شهری تحت تأثیر عوامل نهادی، ساختاری، محیطی و محتوایی متعددی واقع می‌شود؛ عواملی مانند انگیزه‌های کارآفرینی، فرایند انجام امور و فعالیت‌های مؤثر بر کارآفرینی، عوامل ساختاری، حمایت از نوآوری و ایده‌های جدید، برندسازی



کارآفرینی شهری، رشد و توسعه کارآفرینی اجتماعی، نوآوری اجتماعی و حمایت از ساختارهای نوآور در خصوص مسائل اجتماعی زنان، نوآوری خدمات و خلق ارزش‌های جدید، بازاریابی و توجه به مسائل در فعالیت‌های خدماتی زنان، شبکه‌های ارائه‌دهنده خدمات کارآفرینی شهری و در نهایت توسعه فرصت‌های جدید کارآفرینی می‌تواند اثر تقویت‌کننده یا تضعیف‌کننده بسیاری بر فرایند کارآفرینی داشته باشد، شناخت این نیازها و انگیزه‌ها می‌تواند سبب تسهیل توسعه کارآفرینی شهری زنان شود. احمدی و همکاران (۲۰۱۹)، در پژوهش خود توانایی‌های کارآفرینانه، دسترسی به سرمایه، اصلاح یا تدوین قوانین حمایتی و فرهنگ کارآفرینی را مهم‌ترین سازه‌ها در پیشبرد اهداف توسعه کارآفرینی دانستند. فلاح‌حقیقی و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهش خود ضمن شناسایی و تجزیه و تحلیل عوامل اثرگذار بر توسعه کارآفرینی نشان دادند که دستیابی به فناوری‌های نوین، تسهیلات اعطایی مانند وام به شرکت‌های نوپا و کارآفرینان در تمامی مراحل توسعه کارآفرینی، وجود قوانین و روش‌های کارآمد، مشوق‌ها، عدالت و برابری در دسترسی به منابع مالی، فراهم کردن ضمانت بانکی و وثیقه برای پایین آوردن ریسک وام به کارآفرینان و شرکت‌های نوپا، تسهیل اخذ مجوزهای راه‌اندازی و گسترش کسب‌وکارها از وزارتخانه (کاستن از تعداد مجوزها، زمان و هزینه اخذ مجوزها)، دستیابی شرکت‌ها و کارآفرینان به وام و سرمایه، از عوامل تأثیرگذار بر توسعه کارآفرینی هستند. سندراپونز<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۲۲) در نتایج پژوهش خود نشان دادند که تأثیر عوامل و ساختار نهادی بر سطح کارآفرینی با توجه به ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی هر کشور متفاوت است. آن‌ها پیشنهاد می‌کنند که طیف گسترده‌ای از پیکربندی‌های نهادی منجر به وجود یا عدم وجود کارآفرینی می‌شود. پلسر<sup>۲</sup> (۲۰۲۰) در پژوهش خود با عنوان بررسی سیاست‌گذاری کارآفرینی و نتایج اتخاذ شده توسط مؤسسات دولتی درگیر در توسعه کارآفرینی در مالاوی نشان می‌دهد که روند سیاست‌گذاری در مورد کارآفرینی هنوز در مالاوی در دست بررسی است و توسعه کارآفرینی توسط مقامات اولویت‌بندی نشده است. اهداف توسعه کارآفرینی به عنوان اهداف فرعی نسبت به اهداف ملی تلقی می‌شود و برای بهبود آموزش کارآفرینی و توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط اقدامی انجام نشده است و هیچ همکاری و هماهنگی بین نهادهای درگیر در توسعه کارآفرینی در مالاوی وجود ندارد. میرزانتی<sup>۳</sup> و همکاران (۲۰۱۵) با بهره‌گیری از دسته‌بندی برنامه‌های خط‌مشی‌گذاری کارآفرینی در

---

<sup>۱</sup>. SendraPons

<sup>۲</sup>. pelsr

<sup>۳</sup>. Mirzanti

اندونزی بیان کردند که برنامه‌های دولتی در ارتباط با کارآفرینی در راستای فزونی تعداد کارآفرینان یا شرکت‌های تازه تأسیس در این کشور وجود دارد. در سطح خرد، خطمشی‌ها به مهارت‌ها و توانمندی‌های کسب‌وکار، تشخیص فرصت‌ها و خصوصیات روانشناختی افراد مانند انگیزه می‌پردازد. در سطح متوسط، کارآفرین تحت عنوان یک سازمان معرفی می‌شود که ارزش افزوده آن به وسیله روند کارآفرینی و انگیزه‌های کسب‌وکار و مسئولیت‌پذیری حاصل می‌شود و در نهایت سطح کلان نیز شامل تأثیرات کارآفرینی بر راه‌اندازی کسب‌وکار، زیرساخت‌های کارآفرینی، ایجاد اشتغال، فرهنگ کارآفرینی و آموزش است. گالیندو<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۱۵) عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی را درک فرصت‌های کارآفرینی شامل عوامل اجتماعی، فرهنگی، سیاسی دانسته است. وانگ و همکاران (۲۰۱۳) در پژوهش خود عوامل اقتصادی-اجتماعی، عوامل نهادی، روابط و هماهنگی نهادها را در اجرای خطمشی‌های کارآفرینی مؤثر می‌دانستند و بر اهمیت نهادهای بخش عمومی در اجرای خطمشی‌ها تأکید داشتند. رامکیسون<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۱۳) در پژوهشی با عنوان رویکرد خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی به این نتیجه رسیدند که ایجاد تیم‌های کارآفرینی و شبکه، مشارکت بخش خصوصی و عمومی (نهادها)، اجرای برنامه‌های آموزش کارآفرینی و ... در اکوسیستم کسب‌وکار مؤثرند.

### روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر ماهیت کیفی و کمی است و از نظر نوع هدف کاربردی است. در مرحله کیفی جهت شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های الگوی خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام در استان سیستان و بلوچستان کلیه اسناد، پژوهش‌ها، مبانی نظری و الگوهای خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی معرفی شده توسط محققان دیگر و همچنین مصاحبه با خبرگان به تعداد ۱۸ نفر که با کمک نمونه‌گیری گلوله برفی انتخاب شدند، استفاده گردید. روش مورد استفاده جهت تحلیل داده‌ها در این مرحله تحلیل مضمون و ابزار گردآوری داده‌ها فیش‌های کدگذاری بود. در این مرحله جهت تأیید ابعاد و مؤلفه‌های احصاء شده از فن دلفی استفاده شد. که پس در انجام ۳ دور دلفی خبرگان به اجماع نظر رسیدند. شاخص مورد نظر جهت دستیابی به اجماع خبرگان ضریب کندال بود که در دور سوم دلفی مقدار این شاخص ۰,۷۱۹ بدست آمد که نشان از توافق میان خبرگان می‌داد. در این مرحله جهت بررسی سازگاری و توافق میان کدگذاران مختلف از روش میان کدگذار برای سنجش و تأیید قابلیت اطمینان

1. Galindo

2. Ramkissoon

استفاده گردید. در خصوص کدگذاری میان کدگذار می‌توان گفت که برخی از متن‌ها مجدد توسط فرد دیگری کدگذاری شد و سپس خروجی کار ایشان با کدهای اولیه تطبیق داده شد، که نتیجه حدود ۸۸ درصد توافق بین این دو کدگذاری را نشان می‌دهد. همچنین جهت بررسی انتقال‌پذیری از تکنیک دلفی برای گرفتن اجماع نظر میان خبرگان استفاده گردید. در مرحله کیفی تعداد ۱۲۱ شاخص، ۱۶ مؤلفه و ۳ بعد اصلی شناسایی و مدل پژوهش تدوین گردید. در مرحله کمی مؤلفه‌های شناسایی شده در مرحله کیفی در قالب پرسش‌نامه لیکرت پنج گزینه‌ای در اختیار جامعه آماری قرار داده شد. جامعه آماری در بخش کمی شامل ۱۲۶ نفر از کارکنان و مسئولین حوزه اشتغال، حوزه فرهنگی، حوزه مالی و حوزه‌های مرتبط در کمیته امداد امام در تمامی شعب استان سیستان و بلوچستان می‌باشند که براساس فرمول کوکران ۹۵ نفر به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای به عنوان اعضای نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات در بخش کمی پرسشنامه بود که روایی و پایایی آن از طریق روایی صوری و پایایی آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی تأیید شد که آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی به ترتیب در بعد تدوین ۰٫۹۱۰ و ۰٫۹۳۱ و در بعد اجرا ۰٫۹۲۹ و ۰٫۹۴۵ و در بعد ارزیابی ۰٫۷۷۶ و ۰٫۸۷۰ می‌باشد. به منظور بررسی وضعیت متغیرها و مؤلفه‌ها از آزمون T استیودنت یا T تک نمونه‌ای و برای اولویت‌بندی از آزمون فریدمن با استفاده از نرم افزار Spss بهره گرفته شده است.

### یافته‌های پژوهش

#### یافته‌های بخش کیفی

از آنجایی که در پژوهش حاضر از روش کیفی و تحلیل مضمون استفاده شده است و هدف شناسایی عوامل تشکیل دهنده الگوی خط‌مشی توسعه کارآفرینی در کمیته امداد است به‌منظور استخراج این عوامل از مطالعات کتابخانه‌ای و الگوهای خط‌مشی توسعه کارآفرینی و مصاحبه با خبرگان بهره گرفته شده است. نحوه کدگذاری داده‌ها در روش تحلیل مضمون به این صورت است که در مرحله اول با استفاده از کدگذاری پایه، داده‌هایی که از نظر مفهوم به یکدیگر شبیه هستند در دسته مضامین پایه در رابطه با الگوهای خط‌مشی توسعه کارآفرینی در کمیته امداد قرار می‌گیرند و حاصل این مرحله استخراج ۱۲۱ گویه می‌باشد که در جدول (۱) این کدها طبقه بندی شده‌اند.

## جدول شماره ۱: مضامین پایه الگوی خط‌مشی توسعه کارآفرینی

عنوان کد	کد
A1	نیاز مددجویان به استقلال و در عین حال توانایی پذیرش راهنمایی‌ها و انتقادهای دیگران
A2	نیازهای بازاریابی اعم از آگاهی از بازار و اطلاعات به روز از بازار، فناوری و تجارت الکترونیک
A3	نیازهای مشاوره‌ای مددجویان شامل آشنایی با روش‌های کسب‌وکار، تشخیص منابع و فرصت‌های تجاری
A4	تسهیل قوانین و رویه‌های اداری برای حمایت از اقدامات کارآفرینانه مددجویان
A5	رفع موانع بازار و دسترسی به بازارهای بین‌المللی برای مددجویان
A6	گرایش به ایجاد تفکر کارآفرینی و ایجاد خودباوری و اعتماد به‌نفس در مددجویان کارآفرین
A7	حمایت از تولیدات و محصولات فرهنگی کارآفرینان تحت پوشش کمیته امداد
A8	استفاده از شبکه‌های اجتماعی و وجود پرتال و برنامه‌های اطلاع‌رسانی در جهت ذهنیت‌سازی مددجویان
A9	توسعه کارآفرینی از طریق گسترش ارزش‌های کارآفرینی در بین مددجویان کارآفرین
A10	استفاده از رسانه‌های گروهی برای ترویج کارآفرینی (حضور، رایانه‌ای، ... در بین مددجویان
A11	تسهیل نوآوری از طریق پشتیبانی بیشتر از فناوری اطلاعات و ارتباطات و ترویج شبکه‌های بین شرکت‌ها
A12	توزیع عادلانه منابع، امکانات و اطلاعات برای تشخیص و بهره‌برداری از فرصت‌ها و عدم وجود تبعیض
A13	حمایت از فرآیند تجاری‌سازی مطالعات و پژوهش‌های دانشگاهی برای کمک به مددجویان کارآفرین
A14	برقراری دوره‌های آموزشی کارآفرینی در رسانه‌های استانی و ملی برای پایداری روحیه کارآفرینی
A15	تسهیل امکانات تحقیق و توسعه برای مددجویان کارآفرین و ترویج امور پژوهشی مربوط به آنان
A16	پیش‌بینی منابع و امکانات مورد نیاز جهت طرح‌های کارآفرینی مددجویان
A17	پیش‌بینی بازار هدف در جهت کمک به کارآفرینان تحت پوشش کمیته امداد
A18	دسترسی به اطلاعات برای مددجویان کارآفرین بالقوه و ایجاد سیستم‌های خاص
A19	قرار دادن دروس کارآفرینی در تمام رشته‌های دانشگاهی به جای ایجاد صرف یک رشته دانشگاهی
A20	استفاده از توان بخش خصوصی و تشکل‌های مردم نهاد در راستای ارائه آموزش‌های مؤثر کارآفرینی
A21	افزایش دسترسی مددجویان کارآفرین به منابع مالی (از طریق تشویق استقراض، دسترسی به وام، ...
A22	تأمین سرمایه اولیه و راه‌اندازی با هدف افزایش تأمین مالی مددجویان کارآفرین جدید و شرکت‌های نوپا
A23	مشاوره‌های مالی، فنی و حقوقی از طریق راه‌اندازی واحد مشاوره به صورت تلفنی یا حضوری
A24	بازدید از طرح‌های موفق موجود در منطقه جهت استفاده و تبادل تجربیات در بین مددجویان کارآفرین
A25	ایجاد مؤسسه تخصصی پژوهش و مشاوره کارآفرینی به منظور تأمین نیاز اطلاعاتی، فنی، ...
A26	هدایت مددجویان کارآفرین بسمت اجرای طرح‌های کوچک اقتصادی در قالب مدل‌های موفق انفرادی
A27	ایجاد یک کمیته مشورتی متشکل از مدیران کسب‌وکار و آموزش جهت حذف موانع موجود بر سر راه ...
A28	برگزاری کارگاه‌های آموزشی مورد نیاز برای ارتقای مهارت‌های شغلی مددجویان و ورود به عرصه کارآفرینی
A29	تشویق کارآفرینی توسط دولت (برگزاری جوایز محلی) و تسهیل حضور مددجویان در دوره‌های رایگان
A30	پرداخت اعتبارات و وام‌های ضروری و بدون سود و ترکیبی از منابع امداد و ارگان‌های دیگر
A31	همکاری با وزارتخانه‌های ذی‌ربط، سازمان‌های خدمت‌دهنده و بانک‌ها و هدایت امکانات و خدمات
A32	وجود نهادهای میانجی در تنظیمات نهادی و توانمندسازی مددجویان: دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و ...
A33	آموزش مددجویان کارآفرین جهت افزایش کیفیت کارآفرینی
A34	ارزیابی محصولات تولیدی کارآفرینان تحت پوشش کمیته امداد در بازار و ارزیابی بازار هدف
A35	رشد و ارتقاء دانش و مهارت‌های کارآفرینی و تجربیات تخصصی مددجویان کارآفرین

A36	برنامه‌های آموزشی از قبیل خلاقیت، توانایی شناخت و استفاده صحیح از فرصت‌ها، تمایل به مخاطره‌پذیری
A37	آشنایی مددجویان مستعد کارآفرینی با سیستم‌های جدید و تکنولوژی و روندهای صنعتی روز دنیا
A38	توسعه فرهنگ مطالعه و استفاده از وسایل ارتباط جمعی، آشنایی مددجویان کارآفرین با کارآفرینان موفق
A39	پشتیبانی فنی و تدارکاتی نهادها از مددجویان کارآفرین
A40	در اختیار گذاشتن منابع جدید و نوآوری‌های روز و تکنولوژی‌های جدید و گران قیمت برای کارآفرینان
A41	ایجاد تنوع بیشتر در طرح‌های کارآفرینی با رویکرد فناوری جدید متناسب استعداد مددجویان
A42	جذب و توسعه فناوری نوین و کمک به ارتقاء و انتقال فناوری در فعالیت‌های کارآفرینی مددجویان
A43	توجه به عوامل روانشناختی و شناسایی ویژگی‌های رفتاری مددجویان کارآفرین
A44	کمک به نگرش‌ها و رفتارهای کارآفرینان تحت پوشش کمیته امداد از لحاظ فرهنگی به کشف فرصت‌ها
A45	استفاده از سیستم آموزش و رسانه در جهت اطلاع رسانی و آگاهی بخشی مددجویان کارآفرین
A46	تدوین قوانین و مقررات ایمنی، تجاری، قضایی، مالیاتی و گمرکی برای شروع کارآفرینی مددجویان
A47	بهبود محیط برای ورود مددجویان به عرصه کارآفرینی با الزامات قانونی و به حداقل رساندن موانع نظارتی
A48	نیازهای آموزشی مددجویان اعم از ایجاد فرصت‌های یادگیری از دیگران، دسترسی به رسانه‌ها
A49	نیازهای ارتباطی مددجویان شامل ایجاد شبکه ارتباط غیررسمی، تشکیل انجمن‌های کارآفرینی
A50	قوانین مربوط به آموزش کارآفرینی در سیستم آموزشی مددجویان
A51	ایجاد روحیه ریسک‌پذیری در کارآفرینان تحت پوشش از طریق حمایت اطلاعاتی و آموزش
A52	ترویج شرکت‌های مبتنی بر تکنولوژی برای کمک به کارآفرینان تحت پوشش کمیته امداد
A53	ایجاد پل ارتباطی مددجویان با کارآفرینان برتر از طریق فناوری اطلاعات و ارتباطات
A54	استفاده از ابزارهای فناوری اطلاعات مانند اپلیکیشن‌ها و رسانه‌های فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی
A55	ارائه بسته حمایتی و یارانه‌ای ویژه برای حمایت از فعالیت‌های کارآفرینانه مددجویان
A56	مداخله دولت برای تسلسل بر شکاف دانش و مشکلات مالی از طریق افزایش منابع اطلاعاتی و مالی
A57	دسترسی آسان به منابع فیزیکی و زیرساخت‌های لازم شامل زیرساخت‌های ارتباطی و ...
A58	ایجاد محیط مطلوب برای ظهور شرکت‌های جدید تازه تأسیس توسط مددجویان کارآفرین
A59	ایجاد بستر قانونی خط‌مشی‌های ویژه شرکت‌ها (مالیات، تأمین اجتماعی و ...)
A60	آموزش کارآفرینی در بین مددجویان از طریق رسانه‌ها و از راه دور با توجه به پیشرفت تکنولوژی و ...
A61	آموزش کارآفرینی در مدارس برای فرزندان خانواده‌های تحت پوشش کمیته امداد
A62	آموزش نحوه مدیریت کسب‌وکارهای جدید و برگزاری دوره‌های مهارتی توانمندسازی مددجویان
A63	هدایت تحصیلی و شغلی فرزندان خانواده‌های تحت پوشش کمیته و کمک به ورود به عرصه کارآفرینی
A64	آموزش، مشاوره، پرداخت تسهیلات، استعدادیابی و نظارت از فرایندهای کمیته امداد در ایجاد کارآفرینی
A65	اعطای پاداش و تشویق کارآفرینان در حین فرایند کارآفرینی برای تقویت روحیه کارآفرینان
A66	دسترسی به موقع مددجویان کارآفرین به منابع مالی در حین فرایند کارآفرینی و افزایش لحظه‌ای سرمایه
A67	بهره‌گیری از امکانات و حمایت‌های سازمان‌ها و مؤسسات دولتی و خصوصی متولی کارآفرینی
A68	راه‌اندازی تشکل‌های کارآفرینی مددجویان در بخش‌ها و مراکز مدیریت کمیته امداد
A69	تعامل و مشورت با صاحب‌نظران و متخصصان مربوط در حوزه کارآفرینی
A70	شبکه‌سازی و باور به پیوندهای اجتماعی برای شناخت و استفاده از فرصت‌های کارآفرینانه مددجویان
A71	حمایت‌های مالی و غیرمالی از گروه‌های خاص و حمایت‌های غیرمستقیم مالی
A72	ایجاد صندوق‌های سرمایه‌گذاری و افزایش سرمایه با تأکید بر تخصیص مالی به مددجویان

A73	تخصیص یارانه‌های هدفمند و پاره‌ای معافیت‌ها و بخشودگی یا تخفیف مالیاتی یا بیمه‌ای به فعالیت‌های تحقیق و توسعه و آموزش
A74	حمایت‌های مشاوره‌ای و وجود افراد مشاور شغلی تمام وقت در سطوح اداری
A75	تشویق مددجویان کارآفرین از طریق برنامه‌ریزی ملی کارآفرینی و حمایت از فعالیت‌های مخاطره‌آمیز نوپا
A76	استفاده از مجریان متخصص برای مشاوره و پیگیری طرح‌ها تا زمان خودکفایی کامل مددجویان کارآفرین
A77	بررسی ختم‌شده‌ی گذاری کارآفرینی در مراحل قبل، حین و بعد از راه‌اندازی در فرآیند کارآفرینانه مددجویان
A78	فراهم‌سازی امکانات لازم جهت استفاده مددجویان کارآفرین و افراد تحصیل‌کرده از تسهیلات کمیته امداد
A79	پاداش به فعالیت‌های کارآفرینانه و ایجاد انگیزه برای حفظ و نگهداری مددجویان آینده‌دار
A80	تشویق شرکت‌ها در جهت حمایت از فعالیت‌های مددجویان کارآفرین
A81	تخصیص بخشی از بودجه سالانه دولت برای حمایت و توسعه کارآفرینی به مددجویان کارآفرین
A82	اصلاح ساختار مالی و ایجاد بازارهای سرمایه خاص برای مددجویان کارآفرین
A83	تدوین قرارداد آموزش کارآفرینی و اشتغال و کارآموزی با سازمان‌ها و ایجاد تعامل با تشکل‌های دانش‌بنیان
A84	ایجاد هماهنگی در بین مدیران ارشد کمیته برای بسترسازی مناسب برای شروع فعالیت‌های کارآفرینانه
A85	شفاف و روشن بودن اهداف و اطلاعات طرح‌های کارآفرینی برای مددجویان
A86	پیش‌گیری از اقدامات کارآفرینانه غیر اثربخش مددجویان
A87	ارزیابی و کیفیت‌سنجی به موقع فعالیت‌های تولیدی مددجویان کارآفرین
A88	نظارت و پایش مستمر در خصوص محل هزینه‌کرد تسهیلات پرداختی برای طرح‌های کارآفرینی
A89	آشنایی مددجویان با اصول کارآفرینی از طریق سیستم آموزشی و پژوهشی
A90	توسعه کارآفرینی از طریق ارائه آموزش‌های کارآفرینی و تدوین طرح تجاری در دانشگاه‌های محل تحصیل
A91	ارائه رهنمودهای لازم برای سرمایه‌گذاری‌های کارآفرینانه مددجویان
A92	استفاده از شبکه‌های مردمی و رسانه‌های محلی در جهت تشویق کارآفرینی مددجویان
A93	تشویق جوانان نخبه و کارآفرین کمیته امداد
A94	قوانین بازار کار و قوانین استخدامی بازار کار
A95	حذف مقررات دست‌وپاگیر و کاهش موانع ورود به صنعت
A96	ارتقاء (ترویج) کارآفرینی با هدف افزایش آگاهی از کارآفرینی و ارتقای نگرش مثبت نسبت به کارآفرینی
A97	الزامات و اصلاحات اداری و مالیاتی برای ایجاد و رشد فعالیت‌های کارآفرینی و اصلاح قوانین
A98	نیازهای روانشناسی مددجویان کارآفرین (خوش بینی، تاب آوری، توانمندسازی روحی)
A99	تقویت خودکارآمدی مددجویان و هوشیاری نسبت به فرصت‌های کارآفرینی
A100	ایجاد فرصت‌های شغلی و ایجاد بستر مناسب در جهت کارآفرینی
A101	اجرای طرح‌های مهارت آموزی و آموزش فنی و حرفه‌ای و کارآفرینی برای مددجویان کارآفرین
A102	رفع به‌موقع موانع ایجادشده در حین طرح‌های کارآفرینی مددجویان
A103	بررسی پیامدها و نتایج فعالیت‌های کارآفرینانه مددجویان
A104	ارتباط و تعامل کمیته امداد با سایر افراد کارآفرین موفق و ارتباط با مدیران، کارشناسان خبره
A105	آموزش و ارتباط با صنعت و انتقال تجربه‌های علمی و استراتژیک مشاوران و رایزنان به مددجویان
A106	دسترسی به سرمایه‌گذاری‌های مخاطره‌آمیز برای مددجویان کارآفرین
A107	تشویق و معرفی مددجویان کارآفرین موفق و اهدای پاداش‌های مادی و معنوی به آنان
A108	برگزاری نمایشگاه و جشنواره کارآفرینی و اشتغال و تکریم مددجویان کارآفرین و آشنایی با محصولات

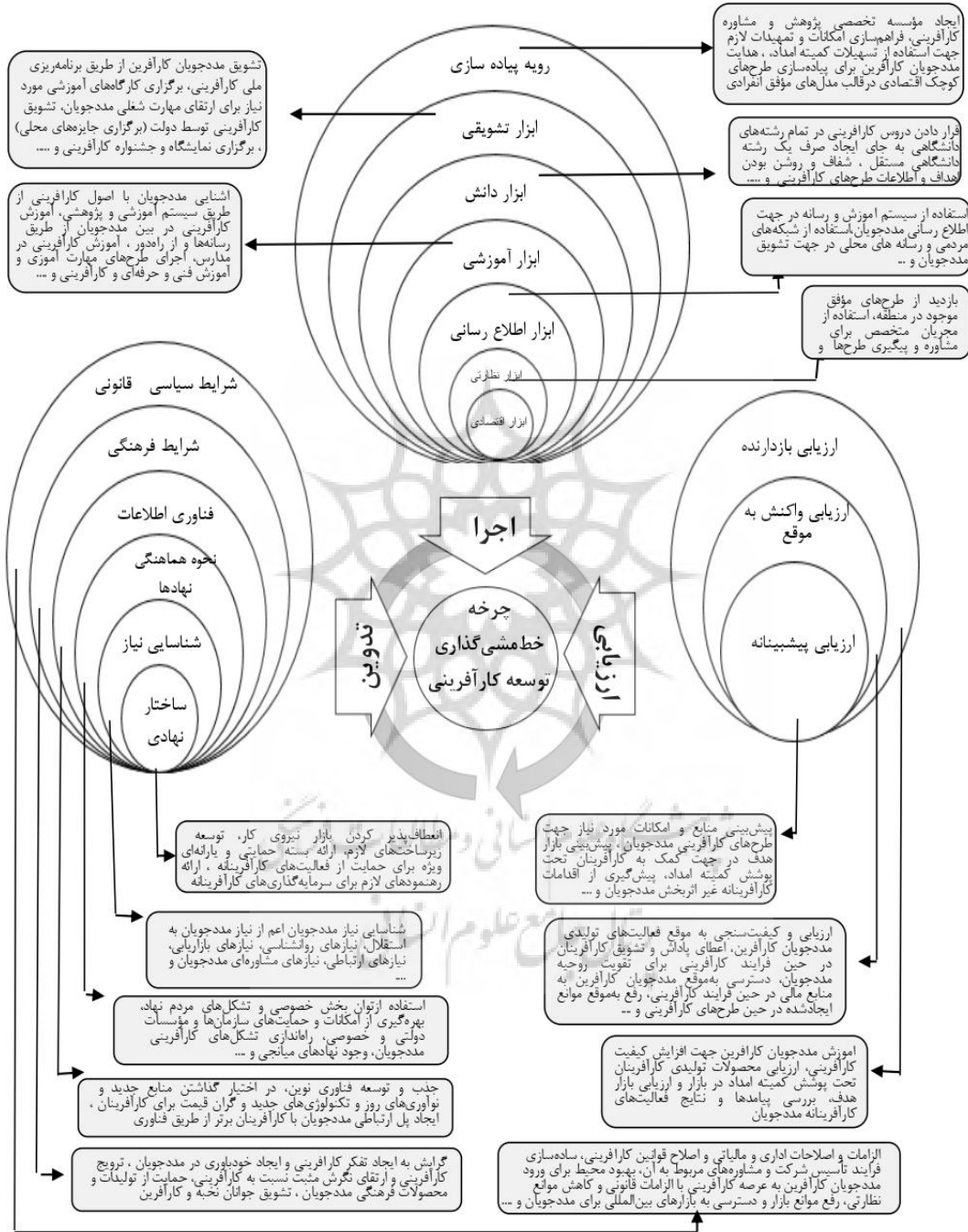
A109	بررسی سیاست‌های حمایتی دولت و تأثیر قوانین و مقررات حقوقی بر توسعه کارآفرینی در کمیته امداد
A110	تیم‌سازی برای راه‌اندازی کسب‌وکار جدید توسط مددجویان کارآفرین
A111	استفاده از نیروی تحصیل‌کرده و جوان تحت پوشش کمیته امداد برای فعالیت‌های کارآفرینانه
A112	ایجاد مراکز نوآوری و تأسیس مراکز حمایت‌های مالی از مددجویان کارآفرین
A113	تأمین فرصت‌های بالقوه برای گروه‌هایی مانند زنان، جوانان، اقلیت‌های قومی تحت پوشش کمیته امداد
A114	دسترسی به بازار داخلی و وجود شرایط برابر در بازار برای مددجویان کارآفرین
A115	دسترسی مددجویان کارآفرین به بازارهای بین‌المللی
A116	کارآمدتر کردن بازارهای مالی، انعطاف‌پذیر کردن بازار نیروی کار، توسعه زیرساخت‌های فرهنگی و ...
A117	ایجاد نظام بانکداری و سیستم حسابداری سالم در جهت ارائه تسهیلات به مددجویان کارآفرین
A118	ایجاد بستر فرهنگی لازم در راستای استفاده از پتانسیل و ظرفیت‌های مددجویان کارآفرین
A119	تأمین سرمایه برای مراکز رشد و برنامه‌های مشاوره‌ای در زمینه کارآفرینی مددجویان
A120	تسهیل اخذ مجوزهای ضروری (مجوزهای تأسیس و راه‌اندازی کارگاه) و ...
A121	تسهیل فرایند ثبت شرکت از نظر تعداد مراحل و مدت زمان برای کارآفرینان تحت پوشش کمیته امداد

کدهای پایه تولید شده در مرحله قبل به طور متناوب مورد بازبینی، بررسی و پالایش مستمر قرار گرفتند و مضامین پایه که دارای بار معنایی و محتوایی مشابه بودند در یک طبقه دسته‌بندی گردیدند و مضامین سازمان‌دهنده را تحت عنوان مؤلفه‌های الگوی خط‌مشی توسعه کارآفرینی بوجد آوردند که تعداد ۱۶ مؤلفه شناسایی گردید و از تجمیع کدهای سازمان‌دهنده با مضامین مشابه، مضامین فراگیر تحت عنوان ابعاد اصلی الگوهای خط‌مشی توسعه کارآفرینی در کمیته امداد شکل گرفتند که در جدول (۲) مضامین سازمان‌دهنده آمیخته از مضامین پایه و مضامین فراگیر آمیخته از مضامین سازمان‌دهنده بیان شده است.

جدول شماره ۲: مضامین سازمان‌دهنده و فراگیر الگوی خط‌مشی توسعه کارآفرینی

مضامین توصیفی	مضامین سازمان‌دهنده		مضامین فراگیر	
	عنوان کد	کد	عنوان کد	کد
A12, A39, A100, A55, A56, A116, A117, A118, A57, A58, A59, A91	B1	ساختار نهادی و تأثیر نهادهای خط‌مشی‌گذار	C1	تدوین
A1, A98, A2, A48, A49, A3	B2	شناسایی و تعیین نیازهای مددجویان		
A20, A67, A68, A69, A31, A32, A83, A84, A70, A104, A105	B3	نحوه هماهنگی نهادها		
A97, A4, A47, A5, A94, A95, A46, A50	B4	شرایط سیاسی و قانونی		
A6, A96, A7, A93, A43, A44, A51, A9, A99	B5	شرایط فرهنگی و اجتماعی		
A42, A11, A40, A41, A53, A54, A52	B6	فناوری اطلاعات و ارتباطات		
A21, A82, A71, A30, A106, A119, A114, A115, A72, A73, A81, A22	B7	ابزارهای اقتصادی و مالی	C2	اجرا
A45, A92, A10, A8	B8	ابزارهای اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی		
A89, A90, A60, A61, A13, A101, A62, A14, A36, A37, A38, A74, A23	B9	ابزارهای آموزشی و توانمندسازی		
A75, A28, A29, A107, A108, A79, A80	B10	ابزارهای تشویقی و انگیزشی		
A19, A63, A85, A15, A18, A35	B1۱	ابزارهای دانش و اشاعه دانش		
A24, A76, A77, A109	B1۲	ابزارهای نظارتی		
A25, A78, A27, A26, A110, A111, A120, A121, A112, A113	B1۳	رویه‌های پیاده‌سازی	C3	ارزیابی
A16, A64, A17, A86	B1۴	ارزیابی پیش‌بینانه و هدفمند (قبل اجرا)		
A87, A65, A66, A102, A88	B1۵	ارزیابی واکنش به‌موقع (حین اجرا)		
A33, A34, A103	B1۶	ارزیابی بازدارنده (بعد اجرا)		





شکل شماره ۱. مدل مفهومی پژوهش (محقق ساخته)

با توجه به یافته‌های بخش کیفی مدل خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی برای بعد تدوین شامل ۶ مؤلفه ساختار نهادی و تأثیر نهادهای خطمشی‌گذار، شناسایی و تعیین نیاز مددجویان، نحوه هماهنگی نهادها، شرایط سیاسی \_ قانونی، شرایط فرهنگی \_ اجتماعی، فناوری اطلاعات و ارتباطات و برای بعد اجرا شامل ۷ مؤلفه ابزار اقتصادی \_ مالی، ابزار اطلاع رسانی و آگاهی‌بخشی، ابزار آموزشی و توانمندسازی، ابزار تشویقی، ابزار دانش و اشاعه دانش، ابزار نظارتی، رویه‌های پیاده‌سازی و برای بعد ارزیابی شامل ۳ مؤلفه ارزیابی پیش‌بینانه (قبل از اجرا)، ارزیابی واکنش به‌موقع (حین اجرا) و ارزیابی بازمانده (بعد از اجرا) است.

در انتهای این مرحله مطابق با مدل استخراجی سوالات زیر تدوین گردید:

- ❖ وضعیت بعد تدوین خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام خمینی (ره) استان سیستان و بلوچستان چگونه است؟
- ❖ وضعیت بعد اجرا خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام در استان سیستان و بلوچستان چگونه است؟
- ❖ وضعیت بعد ارزیابی خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام در استان سیستان و بلوچستان چگونه است؟
- ❖ وضعیت مؤلفه‌های الگوی خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام در استان سیستان و بلوچستان چگونه است؟
- ❖ رابطه بین ابعاد و مؤلفه‌های الگوی خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام در استان سیستان و بلوچستان چگونه است؟
- ❖ اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های الگوی خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام (ره) در استان سیستان و بلوچستان چگونه است؟

### یافته‌های بخش کمی

سؤال اول و دوم و سوم پژوهش: وضعیت بعد تدوین، اجرا و ارزیابی الگوی خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام (ره) در استان سیستان و بلوچستان چگونه است؟

جدول شماره ۳: آزمون T تک نمونه‌ای جهت بررسی وضعیت بعد تدوین، اجرا و ارزیابی

سطح اطمینان %۹۵	Test Value=۳				حجم نمونه=۹۵	
	میانگین	آماره T آزمون	درجه آزادی	(P-Value)	اختلاف میانگین	حد بالا حد پایین
بعد تدوین	۴۰۹	۱۹۲۵	۹۴	۰۰۰۰	۱۰۹	۰۹۸ ۱۲۸
بعد اجرا	۴۱۱	۱۹۰۱	۹۴	۰۰۰۰	۱۰۱	۰۹۹ ۱۲۳
بعد ارزیابی	۴۱۱	۱۷۹۳	۹۴	۰۰۰۰	۱۰۰	۰۹۸ ۱۲۲

نتایج جدول (۳) در خصوص بررسی وضعیت بعد تدوین، اجرا و ارزیابی خطمشی توسعه کارآفرینی نشان می‌دهد که میانگین بعد تدوین ۴،۰۹، اجرا ۴،۱۱ و ارزیابی ۴،۱۱ می‌باشد که از مقدار میانگین مبنا (۳) بالاتر است و همچنین آماره t برای هر سه بعد بالاتر از مقدار بحرانی است و مقدار Sig نیز برابر با ۰،۰۰۰ است که از مقدار ۰،۰۵ کوچکتر است و مقدار حد پایین و بالا برای هر سه بعد مثبت است بنابراین با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت فرضیه H1 قابل تأیید می‌باشد و میانگین هر سه بعد بالاتر از حد متوسط است.

سؤال چهارم پژوهش: وضعیت مؤلفه‌های پژوهش الگوی خطمشی گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام (ره) استان سیستان و بلوچستان چگونه است؟

جدول شماره ۴: آزمون T تک نمونه‌ای جهت بررسی وضعیت مؤلفه‌های پژوهش در الگوی خطمشی گذاری توسعه کارآفرینی

نتیجه	حجم نمونه=۹۵		Test Value=۳			مؤلفه
	سطح اطمینان ۹۵٪		آماره T آزمون	Sig	میانگین	
	کران بالا	کران پایین				
H۰ رد	۱،۲۳	۰،۹۵	۱۵،۷۴	۰،۰۰۰	۴،۰۹	ساختار نهادی و تأثیر نهادهای خطمشی گذار
H۰ رد	۱،۲۹	۱،۰۲	۱۷،۵۳	۰،۰۰۰	۴،۱۶	شناسایی و تعیین نیاز مددجویان
H۰ رد	۱،۰۷	۰،۷۹	۱۳،۵۴	۰،۰۰۰	۳،۹۳	نحوه هماهنگی نهادها
H۰ رد	۱،۳۱	۱،۰۴	۱۷،۴۹	۰،۰۰۰	۴،۱۸	شرایط سیاسی - قانونی
H۰ رد	۱،۲۵	۰،۹۶	۱۵،۳۳	۰،۰۰۰	۴،۱۱	شرایط فرهنگی - اجتماعی
H۰ رد	۱،۲۴	۰،۹۷	۱۶،۳۵	۰،۰۰۰	۴،۱۰	فناوری اطلاعات و ارتباطات
H۰ رد	۱،۱۱	۰،۷۸	۱۱،۶۰	۰،۰۰۰	۳،۹۵	ابزار اقتصادی - مالی
H۰ رد	۱،۱۰	۰،۸۶	۱۶،۱۰	۰،۰۰۰	۳،۹۸	ابزار اطلاع رسانی و آگاهی بخشی
H۰ رد	۱،۳۸	۱،۱۸	۲۶،۳۸	۰،۰۰۰	۴،۲۸	ابزار آموزشی و توانمندسازی
H۰ رد	۱،۲۶	۰،۹۷	۱۵،۲۸	۰،۰۰۰	۴،۱۱	ابزار تشویقی و انگیزاننده
H۰ رد	۱،۳۵	۱،۰۶	۱۷،۰۸	۰،۰۰۰	۴،۲۱	ابزار دانش و اشاعه دانش
H۰ رد	۱،۲۹	۱،۰۰	۱۵،۶۵	۰،۰۰۰	۴،۱۴	ابزار نظارتی
H۰ رد	۱،۲۵	۰،۹۵	۱۴،۴۶	۰،۰۰۰	۴،۱۰	رویه پیاده‌سازی
H۰ رد	۱،۱۹	۰،۹۳	۱۶،۳۷	۰،۰۰۰	۴،۰۶	ارزیابی پیش‌بینانه
H۰ رد	۱،۲۸	۰،۹۸	۱۵،۱۱	۰،۰۰۰	۴،۱۳	ارزیابی واکنش به موقع
H۰ رد	۱،۲۷	۰،۹۵	۱۳،۶۳	۰،۰۰۰	۴،۱۱	ارزیابی بازدارنده

نتایج جدول (۴) در خصوص بررسی وضعیت مؤلفه‌های الگوی خط‌مشی توسعه کارآفرینی نشان می‌دهد که میانگین تمامی مؤلفه‌ها از مقدار میانگین مبنا (۳) بالاتر است و همچنین آماره  $t$  برای تمامی مؤلفه‌ها بالاتر از مقدار بحرانی است و مقدار Sig نیز برابر با ۰,۰۰۰ است که از مقدار ۰,۰۵ کوچکتر است و مقدار حد پایین و بالا برای تمامی مؤلفه‌ها مثبت است بنابراین با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت فرضیه H1 قابل تأیید می‌باشد و میانگین تمامی مؤلفه‌ها بالاتر از حد متوسط است.

سؤال پنجم پژوهش: رابطه بین ابعاد و مؤلفه‌های الگوی خط‌مشی گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام (ره) استان سیستان و بلوچستان چگونه است؟

از آزمون همبستگی پیرسون برای سنجش همبستگی بین ابعاد استفاده گردید مقدار ضریب همبستگی پیرسون از -۱ تا +۱ می‌باشد که مقادیر مثبت گویای رابطه مستقیم و معنادار بین ابعاد و مقادیر منفی گویای رابطه معکوس می‌باشد که در جداول زیر به بررسی همبستگی بین ابعاد پرداخته شده است.

جدول شماره ۵: آزمون همبستگی بین ابعاد اصلی

همبستگی		بعد تدوین	بعد اجرا	بعد ارزیابی	خط مشی توسعه کارآفرینی
بعد تدوین	ضریب پیرسون	۱	۰,۹۲۳	۰,۷۹۵	۰,۹۴۶
بعد اجرا	ضریب پیرسون	۰,۹۲۳	۱	۰,۸۸۶	۰,۹۸۰
بعد ارزیابی	ضریب پیرسون	۰,۷۹۵	۰,۸۸۶	۱	۰,۹۳۹
خط مشی توسعه کارآفرینی	ضریب پیرسون	۰,۹۴۶	۰,۹۸۰	۰,۹۳۹	۱
سطح معناداری: ۰,۰۰۰					

همانطور که در جدول (۵) اشاره شده سطح معناداری آزمون پیرسون برای ابعاد تدوین، اجرا و ارزیابی ۰,۰۰۰ به دست آمده است که از حداقل سطح معناداری ۰,۰۵ کوچکتر است و با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین ابعاد تدوین، اجرا و ارزیابی در الگوی خط‌مشی گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام (ره) رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد.

جدول شماره ۶: آزمون همبستگی بین بعد تدوین و مؤلفه‌هایش

همبستگی	ساختار نهادی	شناسایی و تعیین نیاز مددجویان	نحوه هماهنگی نهادها	شرایط سیاسی قانونی	شرایط فرهنگی اجتماعی	فناوری اطلاعات و ارتباطات	بعد تدوین
ساختار نهادی	ضریب پیرسون	۱	۰,۴۵۳	۰,۶۵۴	۰,۵۹۴	۰,۵۷۸	۰,۳۶۶
شناسایی و تعیین نیاز مددجویان	ضریب پیرسون	۰,۴۵۳	۱	۰,۶۸۴	۰,۶۹۷	۰,۶۸۹	۰,۷۲۴
نحوه هماهنگی نهادها	ضریب پیرسون	۰,۶۵۴	۰,۶۸۴	۱	۰,۶۹۲	۰,۶۰۶	۰,۵۵۸
شرایط سیاسی - قانونی	ضریب پیرسون	۰,۵۹۴	۰,۶۹۷	۰,۶۹۲	۱	۰,۷۰۶	۰,۷۳۹
شرایط فرهنگی - اجتماعی	ضریب پیرسون	۰,۵۷۸	۰,۶۸۹	۰,۶۰۶	۰,۷۰۶	۱	۰,۶۷۰
فناوری اطلاعات و ارتباطات	ضریب پیرسون	۰,۳۶۶	۰,۷۲۴	۰,۵۵۸	۰,۷۳۹	۰,۶۷۰	۱
بعد تدوین	ضریب پیرسون	۰,۷۳۵	۰,۸۴۹	۰,۸۴۲	۰,۸۸۸	۰,۸۵۶	۱
سطح معناداری: ۰,۰۰۰							

همانطور که در جدول (۶) اشاره شده سطح معناداری آزمون پیرسون برای مؤلفه‌های (ساختار نهادی و تأثیر نهادهای خط‌مشی‌گذار، شناسایی و تعیین نیاز مددجویان، نحوه هماهنگی نهادها، شرایط سیاسی - قانونی، شرایط فرهنگی - اجتماعی و فناوری اطلاعات و ارتباطات) و بعد تدوین ۰,۰۰۰ به دست آمده است که از حداقل سطح معناداری ۰,۰۵ کوچکتر است و با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین مؤلفه‌های (ساختار نهادی و تأثیر نهادهای خط‌مشی‌گذار، شناسایی و تعیین نیاز مددجویان، نحوه هماهنگی نهادها، شرایط سیاسی - قانونی، شرایط فرهنگی - اجتماعی و فناوری اطلاعات و ارتباطات) و بعد تدوین در الگوی خط‌مشی‌گذاری توسعه‌کارآفرینی در کمیته امداد امام (ره) رابطه مستقیم، مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول شماره ۷: آزمون همبستگی بین بعد اجرا و مؤلفه‌هایش

همبستگی	ابزار اقتصادی - مالی	ابزار اطلاع رسانی	ابزار آموزشی توانمندسازی	ابزار تشویقی	ابزار دانش و اشاعه دانش	ابزار نظارتی	رویه پیاده سازی	بعد اجرا
ابزار اقتصادی - مالی	ضریب پیرسون	۰.۵۶۲	۰.۶۳۸	۰.۶۱۶	۰.۶۹۱	۰.۶۰۲	۰.۶۴۶	۰.۸۱۶
ابزار اطلاع رسانی و آگاهی بخشی	ضریب پیرسون	۰.۵۶۲	۰.۶۰۲	۰.۵۸۵	۰.۵۹۷	۰.۵۷۱	۰.۶۶۹	۰.۷۶۷
ابزار آموزشی توانمندسازی	ضریب پیرسون	۰.۶۳۸	۰.۶۰۲	۰.۶۱۱	۰.۶۴۹	۰.۶۹۸	۰.۶۶۸	۰.۸۰۶
ابزار تشویقی و انگیزاننده	ضریب پیرسون	۰.۶۱۶	۰.۵۸۵	۰.۶۱۱	۰.۰۰۷۷۴	۰.۶۸۶	۰.۷۵۹	۰.۸۵۹
ابزار دانش و اشاعه دانش	ضریب پیرسون	۰.۶۹۱	۰.۵۹۷	۰.۶۴۹	۰.۷۷۴	۰.۷۶۶	۰.۷۶۵	۰.۸۹۴
ابزار نظارتی	ضریب پیرسون	۰.۶۰۲	۰.۵۷۱	۰.۶۹۸	۰.۶۸۶	۰.۷۶۶	۰.۷۳۵	۰.۸۵۸
رویه پیاده‌سازی	ضریب پیرسون	۰.۶۴۶	۰.۶۶۹	۰.۶۶۸	۰.۷۵۹	۰.۷۶۵	۰.۷۳۵	۰.۸۹۳
بعد اجرا	ضریب پیرسون	۰.۸۱۶	۰.۷۶۷	۰.۸۰۶	۰.۸۵۹	۰.۸۹۴	۰.۸۵۸	۰.۸۹۳

سطح معناداری: ۰.۰۰۰

همانطور که در جدول (۷) اشاره شده سطح معناداری آزمون پیرسون برای مؤلفه‌های (ابزار اقتصادی - مالی، ابزار اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی، ابزار آموزشی، ابزار تشویقی، ابزار نظارتی، ابزار دانش و اشاعه دانش و رویه‌های پیاده‌سازی) و بعد اجرا ۰.۰۰۰ به دست آمده است که از حداقل سطح معناداری ۰.۰۵ کوچکتر است و با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین مؤلفه‌های (ابزار اقتصادی - مالی، ابزار اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی، ابزار آموزشی، ابزار تشویقی، ابزار نظارتی، ابزار دانش و اشاعه دانش و رویه‌های پیاده‌سازی) و بعد اجرا در الگوی خط‌مشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام (ره) رابطه مستقیم، مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول شماره ۸: آزمون همبستگی بین بعد ارزیابی و مؤلفه‌های

همبستگی		ارزیابی پیش‌بینانه (قبل از اجرا)	ارزیابی واکنش به‌موقع (حین اجرا)	ارزیابی بازدارنده (بعد از اجرا)	بعد ارزیابی خط مشی توسعه کارآفرینی
ضرب پیرسون	ارزیابی پیش‌بینانه (قبل از اجرا)	۱	۰,۴۹۶	۰,۵۳۱	۰,۷۸۸
ضرب پیرسون	ارزیابی واکنش به‌موقع	۰,۴۹۶	۱	۰,۵۸۱	۰,۸۳۷
ضرب پیرسون	ارزیابی بازدارنده (بعد از اجرا)	۰,۵۳۱	۰,۵۸۱	۱	۰,۸۶۵
ضرب پیرسون	بعد ارزیابی خط‌مشی توسعه کارآفرینی	۰,۷۸۸	۰,۸۳۷	۰,۸۶۵	۱
سطح معناداری: ۰,۰۰۰					

همانطور که در جدول (۸) اشاره شده سطح معناداری آزمون پیرسون برای مؤلفه‌های (ارزیابی پیش‌بینانه، ارزیابی به‌موقع، ارزیابی بازدارنده) و بعد ارزیابی ۰,۰۰۰ به دست آمده است که از حداقل سطح معناداری ۰,۰۵ کوچکتر است و با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین مؤلفه‌های (ارزیابی پیش‌بینانه، ارزیابی به‌موقع، ارزیابی بازدارنده) و بعد ارزیابی در الگوی خط‌مشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام (ره) رابطه مستقیم، مثبت و معناداری وجود دارد.

**سوال ششم پژوهش: اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های الگوی خط‌مشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام (ره) استان سیستان و بلوچستان چگونه است؟**

در جهت اولویت‌بندی عوامل تشکیل دهنده الگوی خط‌مشی‌گذاری توسعه کارآفرینی از پرسشنامه محقق ساخته استفاده گردید و با استفاده از آزمون فریدمن ابعاد، مؤلفه‌ها و گویه‌ها رتبه‌بندی شدند که نتایج کلی از اولویت‌بندی در جداول زیر نشان داده شده است. در ابتدا به اولویت‌بندی ابعاد پرداخته شده که در جدول (۹) اشاره شده است.

جدول شماره ۹: اولویت‌بندی ابعاد الگوی خط‌مشی توسعه کارآفرینی

اولویت متغیرها	رتبه میانگین	ابعاد اصلی
۱	۲,۹۰	بعد تدوین خط‌مشی توسعه کارآفرینی
۲	۲,۶۷	بعد اجرای خط‌مشی توسعه کارآفرینی
۳	۲,۳۸	بعد ارزیابی خط‌مشی توسعه کارآفرین

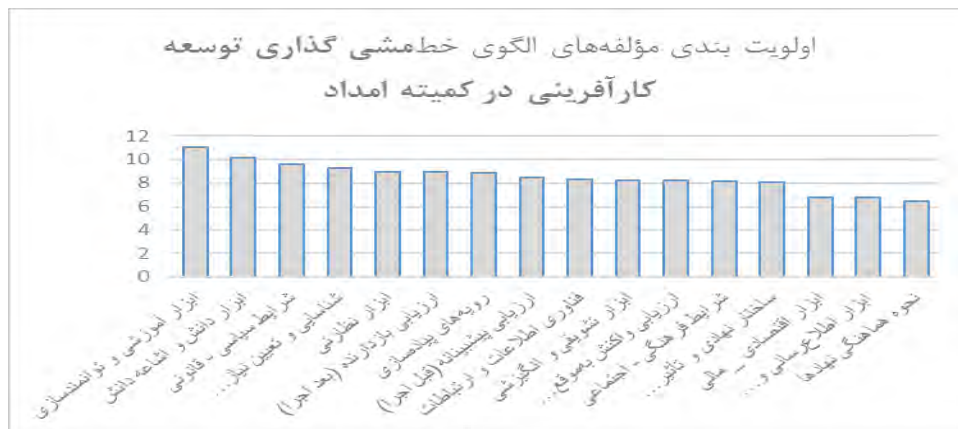
در جدول (۱۰) به اولویت‌بندی تمامی مؤلفه‌های مربوط به الگوی خط‌مشی توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام (ره) پرداخته شده است:

جدول شماره ۱۰: اولویت‌بندی تمامی مؤلفه‌های الگوی خط‌مشی توسعه کارآفرینی

اولویت	رتبه میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	مؤلفه
۱	۱۱,۰۱	۰,۳۵	۴,۲۸	ابزار آموزشی و توانمندسازی
۲	۱۰,۱۲	۰,۵۱	۴,۲۱	ابزار دانش و اشاعه دانش
۳	۹,۵۷	۰,۴۸	۴,۱۸	شرایط سیاسی - قانونی
۴	۹,۲۹	۰,۴۷	۴,۱۶	شناسایی و تعیین نیاز مددجویان
۵	۸,۹۵	۰,۵۲	۴,۱۴	ابزار نظارتی
۶	۸,۹۳	۰,۵۸	۴,۱۱	ارزیابی بازدارنده (بعد اجرا)
۷	۸,۸۹	۰,۵۵	۴,۱۰	رویه‌های پیاده‌سازی
۸	۸,۴۳	۰,۴۶	۴,۰۶	ارزیابی پیش‌بینانه (قبل اجرا)
۹	۸,۳۲	۰,۴۸	۴,۱۰	فناوری اطلاعات و ارتباطات
۱۰	۸,۲۱	۰,۵۲	۴,۱۱	ابزار تشویقی و انگیزشی
۱۱	۸,۱۸	۰,۵۴	۴,۱۳	ارزیابی واکنش به‌موقع (حین اجرا)
۱۲	۸,۱	۰,۵۲	۴,۱۱	شرایط فرهنگی - اجتماعی
۱۳	۸,۰۴	۰,۵۰	۴,۰۹	ساختار نهادی و تأثیر نهادهای خط‌مشی‌گذار
۱۴	۶,۷۵	۰,۵۹	۳,۹۵	ابزار اقتصادی - مالی
۱۵	۶,۷۴	۰,۴۴	۳,۹۸	ابزار اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی
۱۶	۶,۴۶	۰,۴۹	۳,۹۳	نحوه هماهنگی نهادها

جدول (۱۰) نشان می‌دهد که بیشترین اولویت در مؤلفه‌های خط‌مشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام (ره) در استان سیستان و بلوچستان مربوط به ابزار آموزشی و توانمندسازی با میانگین رتبه ۱۱,۰۱ است و سایر مؤلفه‌ها به ترتیب در اولویت‌های بعدی در جدول مشخص شده است و از آنجایی که مقدار سطح معناداری ۰,۰۰۰ است و از مقدار ۰,۰۵ کوچکتر است پس می‌توان به نتایج اعتماد کرد و بیانگر این است که تفاوت معناداری بین رتبه‌های مؤلفه‌های خط‌مشی توسعه کارآفرینی در کمیته امداد وجود دارد.





نمودار شماره ۱: اولویت‌بندی تمامی مؤلفه‌های مربوط به الگوی خطمشی توسعه کارآفرینی

### بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش ارزیابی وضعیت و اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های الگوی خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد امام خمینی (ره) در استان سیستان و بلوچستان است. از آنجایی که پژوهش حاضر آمیخته‌ای از روش‌های کیفی و کمی است در بخش کیفی برای شناسایی ابعاد و مؤلفه‌ها و شاخص‌های تشکیل دهنده الگوی خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی از مبانی نظری، الگوهای خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی و مصاحبه با خبرگان به روش تحلیل مضمون استفاده گردید و برای اعتبار سنجی عوامل تشکیل دهنده الگو، روش دلفی به کار گرفته شد و پس از اجرای سه دور دلفی با ضریب کندال ۰,۷۱۹ توافق نظر میان خبرگان حاصل گردید و الگوی خطمشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در کمیته امداد استان سیستان و بلوچستان با ۳ بعد که شامل بعد تدوین (با مؤلفه‌های ساختار نهادی و تأثیر نهادهای خطمشی‌گذار، شناسایی و تعیین نیاز مددجویان، نحوه هماهنگی نهادها، شرایط سیاسی - قانونی، شرایط فرهنگی - اجتماعی و فناوری اطلاعات و ارتباطات)، بعد اجرا (با مؤلفه‌های ابزار اقتصادی - مالی، ابزار اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی، ابزار آموزشی و توانمندسازی، ابزار تشویقی و انگیزاننده، ابزار نظارتی، ابزار دانش و اشاعه دانش و رویه‌های پیاده‌سازی) و بعد ارزیابی (با مؤلفه‌های ارزیابی پیش‌بینانه (قبل اجرا)، ارزیابی واکنش به موقع (حین اجرا) و ارزیابی بازدارنده (بعد اجرا)) و ۱۲۱ شاخص طراحی گردید. نتایج حاصل از شناسایی مؤلفه‌های بعد تدوین با یافته‌های (قیطاسوند و همکاران (۲۰۱۹)، دارائی و همکاران (۲۰۲۱)، رضوی و همکاران (۲۰۲۰)، شریف‌زاده و همکاران (۲۰۱۸)، پیچ و دیگران (۲۰۱۷)،

فلاح‌حقیقی و همکاران (۲۰۱۶)) در خصوص عوامل مؤثر بر تدوین خط‌مشی شامل شرایط فرهنگی - اجتماعی (باورها و اعتقادات و...)، شرایط سیاسی (قوانین و مقررات و...)، فناوری اطلاعات و زیرساخت فناوری، ساختار نهادی و نهادهای سیاست‌گذار، نحوه هماهنگی نهادها (تعامل نهادها با یکدیگر و...) و نتایج (رضوی و همکاران (۲۰۲۰)، ولیخانی و ولیئی (۲۰۲۱)، شریف‌زاده و همکاران (۲۰۱۸)) در خصوص مؤلفه شناسایی و تعیین نیازها هم‌راستا است و نتایج حاصل از شناسایی مؤلفه‌های بعد اجرا با یافته‌های (داوری و همکاران (۲۰۱۸)، دارائی و همکاران (۲۰۲۱)، رضوی و همکاران (۲۰۲۰)، وانگ و اپ (۲۰۱۳)، فلاح حقیقی و همکاران (۲۰۱۶)) و نتایج حاصل از شناسایی شاخص‌های پژوهش یا یافته‌های (دانایی فرد و همکاران (۲۰۰۷)، ردفورد (۲۰۱۲)، هنریکسون و استنکولا (۲۰۱۰)، لاندستروم و استیونسون (۲۰۰۵)، احمد و هافمن (۲۰۰۷) و حسینی و همکاران (۲۰۱۹)) هم راسخ است. در بخش کمی برای ارزیابی وضعیت ابعاد و مؤلفه‌ها از آزمون T تک نمونه‌ای استفاده گردید که نتایج ارزیابی وضعیت ابعاد و مؤلفه‌ها نشان می‌دهد که بعد تدوین با میانگین ۴،۰۹، بعد اجرا با میانگین ۴،۱۱ و بعد ارزیابی با میانگین ۴،۱۱ بر خط‌مشی‌های توسعه کارآفرینی در کمیته امداد مؤثر هستند و این ابعاد در چرخه خط‌مشی‌گذاری توسعه کارآفرینی در وضعیت بالاتر از حد متوسط قرار دارند و همچنین ارزیابی وضعیت مؤلفه‌ها نیز حاکی از آن است که تمامی مؤلفه‌ها بالاتر از حد متوسط قرار دارند و نتایج اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌ها بوسیله آزمون فریدمن نشان می‌دهد که بعد تدوین در بالاترین اولویت و بعد اجرا و ارزیابی به ترتیب در اولویت‌های بعدی قرار دارند. در خصوص اولویت‌بندی مؤلفه‌ها، شرایط سیاسی - قانونی، شناسایی و تعیین نیاز مددجویان در بعد تدوین دارای بالاترین اولویت می‌باشند و بدلیل اهمیت شرایط سیاسی و قانونی، نیازسنجی مددجویان پیشنهاد می‌گردد قوانین اداری و الزامات قانونی برای شروع فعالیت‌های کارآفرینانه مددجویان تسهیل گردد و موانع موجود بر سر راه مددجویان برطرف گردد، تخفیف یا بخشودگی مالیاتی و بیمه‌ای و ... شامل حال مددجویان کارآفرین شود و قوانین خاص برای اعطای تسهیلات و قوانین مالیاتی متناسب با شرایط بومی مددجویان لحاظ گردد و نیازسنجی مددجویان توسط راهبران شغلی یا مددکاران کمیته امداد صورت گیرد و اقدامات لازم در خصوص برطرف نمودن نیازهای روانشناختی، بازاریابی و ... صورت گیرد و در بعد اجرا مؤلفه ابزار آموزشی و توانمندسازی در بالاترین اولویت قرار دارد و از آنجایی که موضوع آموزش و همچنین فراهم‌سازی سیستم‌های آموزشی مددجویان از موضوعات پراهمیت در مبحث کارآفرینی این افراد است لذا پیشنهاد می‌گردد شرایطی فراهم گردد که مددجویان با اصول کارآفرینی آشنا گردند و دروس کارآفرینی در مدارس و در سیستم آموزشی مددجویان تعبیه شود و همچنین با

گذراندن دوره‌های کارورزی و کارآموزی مددجویان در سازمان‌ها و نهادهایی که مرتبط با حیطه علاقه‌مندی مددجویان به صنعت موردنظر می‌باشد و برگزاری کارگاه‌های آموزشی و نمایشگاه‌ها توسط کمیته امداد و نهادهای مرتبط زمینه کارآفرینی مددجویان فراهم شود و برنامه‌های آموزشی از قبیل خلاقیت، ابتکار، شناسایی فرصت‌ها و استفاده درست از آن‌ها، استقلال و تعهد نسبت به کار، بهبود انگیزش و تمایلات فردی برای کارآفرین شدن و تمایل به مخاطره‌پذیری و حل مشکلات در دستور کار کمیته امداد قرار بگیرد و از آنجایی که تکنولوژی در حال پیشرفت است و فضای مجازی محل مناسبی برای یادگیری مددجویان می‌باشد لذا بایستی شرایط لازم برای آموزش از طریق رسانه و فضای مجازی برای مددجویان فراهم گردد و وسایل ارتباط جمعی در اختیار آنان قرار گیرد و در بعد ارزیابی، ارزیابی بازدارنده در بالاترین اولویت قرار دارد لذا پیشنهاد می‌گردد کمیته امداد در جهت پیگیری پیامدها و طرح‌های کارآفرینی اجرا شده توسط مددجویان ارزیابی لازم را صورت دهد و به مسئولین امر بازخور لازم را ارائه دهند تا ارزیابی به موقع از طرح‌های کارآفرینی صورت گیرد و مکانیزم خاصی برای نظارت بر نحوه اجرای طرح‌های کارآفرینی مددجویان طراحی گردد و محصولات تولیدی کارآفرینان تحت پوشش کمیته امداد در بازار و ارزیابی بازار هدف ارزیابی گردد. نتایج چرخه خطمشی توسعه کارآفرینی نشان می‌دهد تمامی ابعاد به یکدیگر وابسته هستند و هر مرحله پیش‌نیازی برای مرحله دیگری است همانطور که در نتایج اشاره شد که شناسایی نیاز مددجویان اعم از نیازهای روانشناختی، نیاز به استقلال، نیازهای بازاریابی و ... در اولویت‌های بالاتری نسبت به سایر مؤلفه‌های بعد تدوین در چرخه خطمشی توسعه کارآفرینی قرار دارد ولی به مثابه پیش‌نیازی برای مرحله اجرا می‌باشد زیرا با شناسایی نیازهای مددجویان، ابزارهای موردنیاز در جهت تحقق کارآفرینی و اجرای خطمشی کارآفرینی قابل پیش‌بینی خواهد بود و به مجریان خطمشی در جهت استفاده درست از ابزارهای اجرا کمک خواهد کرد و مزیت چرخه خطمشی توسعه کارآفرینی در این پژوهش نسبت به سایر پژوهش‌ها در این است که در مرحله ارزیابی بازخوری به مدیران و مسئولین کمیته امداد داده می‌شود تا بتوانند نواقص موجود در جهت تدوین، اجرا و ارزیابی خطمشی مورد نیاز جهت ارتقای کارآفرینی مددجویان را بررسی کرده و نسبت به تدوین و اجرای خطمشی مطلوب متناسب با شرایط مددجویان اقدام کنند.

## منابع فارسی

- احمدی، سنور؛ کوهستانی، حسین؛ یادآور، حسین؛ شعبانعلی فمی، حسین. (۱۳۹۸). فراتحلیل عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی زنان روستایی. *فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی*، سال هشتم، شماره اول (پیاپی ۲۷)، بهار ۱۳۹۸.
- اکبری، محسن؛ ابراهیم پور ازبری، مصطفی؛ هوشمند ایجانی، میلاد. (۱۳۹۴). بررسی تأثیر گرایش به کارآفرینی و دوسو توانی نوآوری بر عملکرد صادراتی محصولات جدید با تعدیلگری شدت نوآوری محصول در صنعت خودروسازی، *مدیریت نوآوری*، ۴ (۴)، ۸۱-۱۰۶.
- باقرصاد، وجیه؛ داوری، علی؛ سفیدبری، لیلا. (۱۳۹۹). سیاست‌گذاری مبتنی بر اکوسیستم کارآفرینی و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان. *فصلنامه علمی دانشگاه فنی و حرفه‌ای*، ویژه‌نامه علوم انسانی ۱۳۹۹، دوره ۱۷، شماره ۵، ۸۱-۶۷.
- بخشی، امیر؛ رسولی، سیدحسن؛ اسکندری، روح‌الله. (۱۴۰۰). تحلیل فضایی عوامل مؤثر بر احیای بافت‌های فرسوده شهر قائمشهر (با رویکرد ارزیابی سیاست‌های حمایتی دولت). *فصلنامه سیاست‌گذاری محیط شهری*، دوره ۱، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۰.
- جامه بزرگی، محمدجواد؛ میگون پوری، محمدرضا. (۱۴۰۰). فرهنگ اکوسیستم کارآفرینی دانشگاهی، پیشران توسعه کارآفرینی اجتماعی. *مجله مدیریت فرهنگی*، سال چهاردهم، شماره ۵۱، بهار ۱۴۰۰، ص ۵۷-۴۶.
- جوادی محمد مرتضی؛ رضایی میرفانده محسن؛ الوانی سیدمهدی؛ موسی خانی مرتضی؛ عظیمی پرهام. (۱۴۰۰). طراحی مدل خطمشی توسعه کارآفرینی در ایران. *پژوهش‌های مدیریت در ایران*، دوره ۲۵، شماره ۱، بهار ۱۴۰۰، ص ۱۸۲-۱۶۳.
- جوادی، محمد مرتضی؛ رضایی میرفانده، محسن؛ الوانی، سیدمهدی؛ موسی خانی، مرتضی؛ عظیمی، پرهام. (۱۳۹۹). شناسایی سیاست‌گذاری جامعه شناختی توسعه کارآفرینی دولتی در ایران، *فصلنامه علمی-پژوهشی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر*، دوره ۱۴، شماره پیاپی ۵۱، زمستان ۱۳۹۹، ص ۲۶-۱.
- جلیلیان، نسرين؛ پاپزن عبدالحمید. (۱۳۹۸). موانع و محدودیت‌های موفقیت طرح‌های خودکفایی و کارآفرینی کمیته امداد امام خمینی (ره) مورد: زنان سرپرست خانوار دهستان هرسم، شهرستان اسلام آباد غرب. *فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی*، سال هشتم، شماره اول (پیاپی ۲۷)، بهار ۱۳۹۸.
- حسینی، سیدعباس؛ مجیبی، تورج؛ مهدی‌زاده، علی؛ وظیفه دوست، حسین. (۱۳۹۸). نقش راهبردها و خطمشی‌های توسعه کسب و کارها بر عملکرد بنگاه‌های کوچک و متوسط. *فصلنامه راهبرد اقتصادی*، سال هشتم، شماره بیست و نهم، تابستان ۱۳۹۸، صص ۲۰۳-۱۵۵.
- حسین پور داوود؛ قربانی‌زاده وجه الله؛ علی‌اکبری حسن؛ زارع حسن. (۱۳۹۸). شبکه مضامین مؤلفه‌های ارزشی چارچوب خطمشی‌گذاری کارآفرینی. *فصلنامه مجلس و راهبرد*، سال ۲۶، شماره ۹۹، پاییز ۱۳۹۸.

- دانایی‌فرد، حسن؛ فروهی، مهشید؛ صالحی، علی. (۱۳۸۶). ارتقا کارآفرینی در ایران: تحلیلی بر نقش دولت. *پژوهشنامه بازرگانی*، شماره ۴۲.
- داوری، علی؛ فرخ‌منش، ترانه. (۱۳۹۵). شناسایی تأثیر سیاست‌های کارآفرینی بر راه‌اندازی و توسعه کسب‌وکارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات دانش‌محور. *فصلنامه مدیریت اطلاعات*، دوره ۲، شماره ۱، ۱-۲۳.
- داوری، علی؛ رمضانپور نرگسی، قاسم؛ افراسیابی، راحله؛ داوری، الهه. (۱۳۹۷). تأثیر سیاست‌های کارآفرینی و محیط کسب‌وکار بر توسعه کارآفرینی. *فصلنامه توسعه کارآفرینی*، ۱۱ (۲)، ۳۳۹-۳۲۱.
- دارائی، محسن؛ مهدی‌زاده اشرفی، علی؛ مجیبی میکلائی، تورج؛ حاج‌علیان، فرشاد. (۱۳۹۹). شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر تدوین خط‌مشی کارآفرینانه (مطالعه موردی: بانک سپه). *فصلنامه مدیریت صنعتی/دانشکده علوم انسانی*، سال ۱۵، شماره ۵۴، زمستان ۱۳۹۹.
- دشتکی، محمد؛ سلاجقه، ستجر (۱۳۹۷). بررسی رابطه فرهنگی هافستد با شکل‌گیری شبکه‌های سیاست‌گذاری در نظام آموزش کارآفرینی ایران. *فصلنامه علمی پژوهشی نوین در مدیریت آموزشی*، سال نهم، شماره ۴، زمستان.
- رضوی، م؛ دانش‌کهن، ح؛ بوشهری، ع. (۱۳۹۸). چارچوب شناسایی و تحلیل عوامل مؤثر در تدوین سیاست‌تدارکات عمومی برای نوآوری و فناوری در ایران. *فصلنامه علمی - پژوهشی سیاست علم و فناوری*، سال یازدهم، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۸.
- شجاعی‌فرد، علی. (۱۳۹۸). توانمندسازی و ایجاد اولویت‌های اقتصادی کسب و کارهای متوسط کشاورزی در مددجویان مورد حمایت کمیته امداد امام خمینی (ره). *نشریه تحقیقات اقتصاد کشاورزی*، جلد ۱۲، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۹ صص ۲۶۲-۲۴۳.
- شریف‌نیا، محمدمهدی؛ میرسپاسی، ناصر؛ فقیهی، ابوالحسن. (۱۴۰۱). آسیب‌شناسی تدوین و پیاده‌سازی خط‌مشی‌های منابع پولی و تخصیص آن در نظام بانکی کشور. *فصلنامه پژوهش‌های مدیریت عمومی*، ۱۵ (۵۸)، ۶۵-۳۳.
- شریف‌زاده، فتاح؛ حقی، عطیه‌سادات؛ حسین‌پور، داوود؛ میرمحمدی، محمد. (۱۳۹۷). ارائه مدلی با رویکرد شبکه‌ای به خط‌مشی‌گذاری کارآفرینی. *فصلنامه پژوهش‌های مدیریت عمومی*، دوره ۱۱، شماره ۴۰، شهریور ۱۳۹۷، صص ۲۶-۵.
- شهامت‌نژاد، مینا؛ ضیاء، بابک؛ اشرفی، مجید؛ آزما، فریدون. (۱۳۹۸). طراحی مدل توسعه کارآفرینی شهری زنان سرپرست خانوار (مطالعه موردی: شهر تهران). *دوفصلنامه پژوهش‌های انتظامی - اجتماعی زنان و خانواده*، ۸ (۱)، ۱۲۳-۱۴۸.
- علی‌آبادی، ابراهیم؛ عزیزی، محمد؛ عالم‌تبریزی، علی؛ داوری، علی. (۱۳۹۷). شناسایی موانع اجرای سیاست‌های کارآفرینی و نوآوری در برنامه‌های توسعه جمهوری اسلامی ایران. *فصلنامه علمی و پژوهشی نوآوری و خلاقیت در علوم انسانی*، دوره هشتم، شماره ۳، زمستان ۹۷، صص ۹۵-۱۳۲.

فلاح، محمدرضا؛ جعفری، مهدی؛ عبادی، روح‌الله. (۱۳۹۹). ارائه مدلی برای بررسی و تبیین نقش وقف بر اندازه دولت در اقتصاد با تأکید بر نقش کارآفرینی اجتماعی. *نشریه علمی مجلس و راهبرد*، ۲۷، ۳۰-۵ (۱۰۴):

فلاح حقیقی، نگین؛ حاج‌حسینی، حجت‌اله؛ رمضانپور نرگسی، قاسم. (۱۳۹۵). بررسی سیاست‌های توسعه زیرساخت‌های الکترونیکی کسب و کار در کشور ژاپن، *کنفرانس بین‌المللی نخبگان مدیریت*، دانشگاه شهید بهشتی تهران، خرداد ماه ۱۳۹۵.

فلاح حقیقی، نگین؛ حاج‌حسینی، حجت‌اله؛ رمضانپور نرگسی، قاسم؛ داوری، علی. (۱۳۹۶). شناسایی و تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات، *فصلنامه مدیریت توسعه فناوری*، دوره چهارم، شماره ۴، بهار ۱۳۹۶.

قیطاسوند، فاطمه؛ شریف‌زاده، فتاح؛ کاظمیان، غلامرضا و حسین‌پور، داوود. (۱۳۹۹). طراحی الگوی تدوین خطمشی عمومی با رویکرد حکمرانی شبکه‌ای؛ مورد مطالعه: حمل و نقل عمومی شهر تهران. *فصلنامه سیاست‌گذاری عمومی*، ۶(۱)، ۸۳-۱۰۶.

محترم، سمیه؛ محبوبی، محمدرضا؛ عبدالله زاده، غلامحسین. (۱۳۹۴). نقش نهادهای حمایتی در توسعه کارآفرینی: مطالعه طرح‌های اشتغالزای کمیته امداد امام خمینی (ره). *نشریه کارآفرینی در کشاورزی*، جلد دوم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۹۴، صص ۷۵-۹۲.

موصلی، مرتضی؛ سلاجقه، سنجر؛ صیادی، سعید. (۱۴۰۰). طراحی مدل مفهومی برای کارآفرینی سازمانی در بنیاد امداد امام خمینی (ره). *مجله مطالعات مدیریت دولتی ایران*، پاییز ۱۴۰۰، شماره ۳، صص ۷۹-۱۰۲.

ولیخانی، ماشالله؛ ولیئی، محسن. (۱۳۹۹). تبیین الگوی توسعه‌ای و آموزش کارآفرینی با رویکرد توانمندسازی شغلی (مطالعه موردی: مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) استان تهران). *مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران*، سال سیزدهم، شماره اول، زمستان ۱۳۹۹.

یاسوری، مجید؛ نوروزی‌نژاد معصومه. (۱۴۰۰). فراتحلیل کیفی ابعاد توسعه کارآفرینی زنان روستایی. *زن در توسعه و سیاست*، دوره ۱۹، شماره ۱، بهار ۱۴۰۰، ۴۱-۲۱.

## References

- Ahmadi, S., Kohestani, H., Reminder, H., & Shaban Ali, H. (2019). Meta-analysis of factors affecting the development of rural women's entrepreneurship. *Space Economy and Rural Development Quarterly*, 8th year, 1st issue (27 consecutive), Spring 2019. (In Persian)
- Ahmad, N., & Hoffman, A. (2007). A Framework for Addressing and Measuring Entrepreneurship, *OECD*, pp 6-19.
- Akbari, M., Ebrahimpour Azbari, M., Houshmand Ijani, M. (2015). Investigating the effect of entrepreneurial orientation and innovation ambivalence on the export

- performance of new products by moderating the intensity of product innovation in the automotive industry, *Innovation Management*, 4(4), 81-106. (In Persian)
- Aliabadi, E., Azizi, M., Alemtabrizi, A., & Davari, A. (2019). Identifying obstacles to the implementation of entrepreneurship and innovation policies in the development programs of the Islamic Republic of Iran. *Scientific and research quarterly of innovation and creativity in human sciences*, 8th term, number 3, winter 2019, 95-132. (In Persian)
- Atarodian, A. (2013). A study of opportunities and threats of entrepreneurship policy making in country's entrepreneurship part, national congress of entrepreneurial university, *knowledge-oriented industry*.
- Autio, E., Rannikko, H. (2016). Retaining winners: Can policy boost high-growth entrepreneurship? *Research policy*, 45(1), 42-55.
- Bakhshi A., Rasuli, H., & Eskandari, R. (2022). Spatial analysis of factors affecting the restoration of dilapidated structures in Ghaemshahr (with the approach of evaluating government support policies). *Journal of Urban Environmental Policy*, Vol 1, No 4, pp 29- 40. (In Persian)
- Baghersad, V., Davari, A., & Sefidbari, L. (2021). Policy-making based on entrepreneurship ecosystem and development of knowledge-based companies. *Quarterly Research Journal of Technical and Vocational University*, Special Issue of Humanities 2021, Vol. 17, No. 5, 67-81. (In Persian)
- Brikland, W. (2015). Public policy failure and fiasco in education. Perspectives on the British examinations crisis of 2000-2002 and Review of Education Routledge, 33(2), 195-215.
- Castano, M. S., Méndez, M. T., & Galindo, M. Á. (2015). The effect of social, cultural, and economic factors on entrepreneurship. *Journal of Business Research*, 68(7), 1496-1500.
- Danaifard, H., Faruhi, M., & Salehi, A. (2007). Promotion of entrepreneurship in Iran: an analysis of the role of the government. *Business Journal*, No 42. (In Persian)
- Daraei, M., Mehdizadeh, A., Mujibi, T., & Haj Alian, F. (2021). Identifying and prioritizing the factors influencing the formulation of an entrepreneurial policy (case study: Sepeh Bank). *Faculty of Humanities Industrial Management Quarterly*, Year 15, Number 54, winter 2021. (In Persian)
- Davari, A., Ramezani-poor-nargesi, G., Afrasiabi, R., & Davari, E. (2018). The Impact of Entrepreneurship Policies and Business Environment on Entrepreneurship Development. *Entrepreneurship Development*, 11 (2), 321-339. (In Persian)
- Davari, A., Farrokhanesh, T. (2016). Identifying the Impact of Entrepreneurship Policies on Starting and Developing Knowledge-Based ICT Businesses. *Information Management*, 2 (3 & 4), 1-23. (In Persian)

- Dashtaki, M., Salajeghe, S. (2019). Investigating Hofstede's cultural relationship with the formation of policy networks in Iran's entrepreneurship education system. *a new scientific-research quarterly in educational management*, ninth year, number 4, and winter 2019. (In Persian)
- FallahHaqiqi, N., Haj Hosseini, H., & Ramzanpour Nargesi, Q. (2016). Review of policies for the development of electronic business infrastructure in Japan. *International Conference of Management Elites*, Shahid Beheshti University, Tehran, and June 2016. (In Persian)
- Falah, M., Jafari, M., Ebadi, R. (2020). Presenting a model to investigate and explain the role of endowment on the size of the government in the economy, emphasizing the role of social entrepreneurship. *Majlis and Strategy*, 27 (104), 5-30. (In Persian)
- Fallahhaghghi, N., Hoseini, H., Ramezanpur, G., & Davari, A. (2017). Identification and analysis of factors affecting the development of entrepreneurship in the field of information and communication technology. *Technology Development Management Quarterly*, Fourth Volume, Number 4, spring 2017. (In Persian)
- Henrekson, M., & Stenkula, M. (2010). Entrepreneurship and public policy. *In Handbook of entrepreneurship research*.
- Hosseini, A., Mujibi, T., Mehdizadeh, A., & Dost duty, h. (2019). The role of business development strategies and policies on the performance of small and medium enterprises. *Economic Strategy Quarterly*, 8th year, 29th issue, summer 2019, pp 155-203. (In Persian)
- Hosseinpour, D., Ghorbanzadeh, v., AliAkbari, H., & Farmer H. (2019). The theme network of the value components of the entrepreneurship policy framework. *Majlis and Strategy Quarterly*, Year 26, Number 99, autumn 2019. (In Persian)
- Jamebozorgi, M., Migun Puri, M. (2021). The culture of academic entrepreneurship ecosystem, the driver of social entrepreneurship development. *Journal of cultural management*, 14th year, number 51, spring 2021, 46-57. (In Persian)
- Javadi M; Rezaei Mirquaid M; Alwani M; Musa Khani M; & Azimi P. (2021). Designing a policy model for entrepreneurship development in Iran. *Management Researches in Iran*, Volume 25, Number 1, Spring 2021, 163-182. (In Persian)
- Jalilian, N; Pope Zan, A. (2019). Obstacles and limitations to the success of self-sufficiency and entrepreneurship projects of the Imam Khomeini (RA) Relief Committee, case: women heads of households in Harsam District, Islamabad Gharb city. *Space Economy and Rural Development Quarterly*, Year 8, Issue 1 (27 in a row), spring 2019. (In Persian)



- Javadi, M., Rezaei Mirquaid, M., Alwani, M., MusaKhani, M., Azimi, P. (2021). Identifying the sociological policy of the development of state entrepreneurship in Iran, *Scientific-Research Quarterly of Social Sciences of Islamic Azad University. Shushtar Branch*, Volume 14, Number 4, Serial Number 51, Winter 2021, 1-26. (In Persian)
- Lundström, A., Vikström, P., Fink, M., Meuleman, M., Glodek, P., Storey, D., & Kroksgård, A. (2014). Measuring the costs and coverage of SME and entrepreneurship policy: a pioneering study. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 38(4), 941-957.
- Lundstrom, A., Stevenson, L.A. (2005). Entrepreneurship Policy: Theory and Practice, *Chapter ISEN International studies in Entrepreneurship*, Springer, New York.
- Mirzanti, I. R., Simatupang, T. M., & Larso, D. (2015). Mapping on entrepreneurship policy in Indonesia. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 169, 346-353.
- Mohtaram, S., Mahboubi, M., Abdullahzadeh, G. (2015). The role of supporting institutions in the development of entrepreneurship: a study of the job creation projects of the Imam Khomeini Relief Committee (RA). *Journal of Entrepreneurship in Agriculture*, Volume II, Number IV, winter 2015, 75-92. (In Persian)
- Mouseli, M., Salajegheh, S., & Sayadi, S. (2021). Designing a Conceptual Model for Organizational Entrepreneurship in Imam Khomeini Relief Foundation. *Journal of Iranian Public Administration Studies*, fall 2021, Vol. 3, No. 3, 79-102. (In Persian)
- Pelser; T. (2020). Exploring the Entrepreneurship policy-making and outcomes undertaken by public institutions involved in Entrepreneurship Development in Malawi. *Journal of Contemporary Management*, Volume 17, Issue 2 Special Edition: Entrevolution.
- Qitasund, F.; Sharifzadeh, F.; Kazemian, G. and Hosseinpour, D. (2019). Designing a public policy formulation model with a network governance approach; Subject of study: Public transportation in Tehran. *Public Policy Quarterly* 6(1), 106-83. (In Persian)
- Razavi, M.; Daneshkohn, H.; Bushehri, A. (2020). The framework for identifying and analyzing effective factors in formulating public procurement policy for innovation and technology in Iran. *Science and Technology Policy Research Quarterly*, Year 11, Number 4, winter 2020. (In Persian)
- Ramkissoon-Babwah, N., & Babwah, A. (2013). An Entrepreneurship Development Policy Approach for Trinidad and Tobago. *International Journal of Business and Social Science*, Vol4, No 7, 40-45.

- Redford, D., T. (2012). Entrepreneurship and Public Policy for today and tomorrow's Portuguese Republic". Davids, J., Smith, D., Analysis of Constant-Velocity Joints Under High Torque, HMSO, London, pp 1-8.
- Sharifniya, M., Mirsepasi, N., & Faghihi, A. (2023). Pathology of formulation and implementation of policies of monetary resources and its allocation in the country's banking system. *Public Management Research*, 15 (58), 33-65. (In Persian)
- Sharifzadeh, F; Haqi, A; Hosseinpour, D.; & Mirmohammadi, M. (2018). Presenting a model with a network focus on job creation policy. *Public Management Research*, Volume 11, Number 40, September ۲۰۱۸, pp 5-26. (In Persian)
- Shojai Fard, A. (2019). Empowering and creating economic priorities of medium-sized agricultural businesses in the beneficiaries supported by the Imam Khomeini Relief Committee (RA). *Agricultural Economics Research*, Volume 12, Number 4, winter 2019 pp. 262-243. (In Persian)
- Shahamatnejad, M., Zia, B., Ashrafi, M., & Azma, F. (2020). Designing a model of urban entrepreneurship development for women heads of households (case study: Tehran). *Bi-quarterly journal of police-social research on women and family* 8(1), 148-123. (In Persian)
- SendraPons, p., Comeig, I., Mas-Tur, A. (2022). Institutional factors affecting entrepreneurship: A QCA analysis. *European research on management and business economics*, 28 (2022).
- Valikhani, M., & Vliee, M. (2021). Explaining the development model and entrepreneurship education with the approach of job empowerment. *Journal of Iranian Social Development Studies*, 2021 (winter), Vol 13, No 1. (In Persian)
- Wang, D., & AP, J. (2013). Factors affecting tourism policy implementation: A conceptual framework and a case study in China. *Tourism Management*, 36, 221-233.
- Yasuri, M., Nowroznejad M. (2021). Qualitative meta-analysis of rural women's entrepreneurship development dimensions. *Women in Development and Politics*, Volume 19, Number 1, spring 2021, 21-41. (In Persian)